

Jó Pajtás

2019. XII. 12.

73. évf., 36. szám

*Lucaszék,
gombócjóslás,
zöld búza*

*Milyen fából készül
a lucaszék?*

*Ünnepi
visszaszámlálás*

Végre december! Bár irtó hideg van, ez az egyik kedvenc hónapom az évben. Lassan előkerülnek a karácsonyi díszek, a fahéj illatú gyertyák és a színes égősorok. Türelmetlenül számolom vissza a napokat, már csak néhány hét választ el a téli szünettől, a karácsonyi vendégségtől, na meg a szilveszteri bulitól. Csupa izgalom és várokozás ez az időszak.

Ezúttal azonban igazán nehezemre esik várni. Anya egy hétig gondolkodott azon, hogy elmehetek-e a világ legmenőbb szilveszteri bulijába vagy sem. Esténként, vacsora közben finoman célozgtam arra, hogy milyen kínokat élek át a válasza nélkül, s lelkesen próbáltam rábeszélni az egész életemet befolyásoló igenre.

*Hladaró
Ancsi*

Hajni szülei házon kívül töltik a szilveszter estét. Bár csak a szomszédokkal ülnek össze kártyázni, ez már épp elég volt ahhoz, hogy az én huncut barátnőm azonnal nekikezdjen hízelegni, és kikönyörögje, hogy bulit tarthasson az üresen maradó lakásban. A kérés olyan jól sikerült, hogy tízen átmehetünk hozzájuk aznap este. Amikor Hajni azt is elárulta, hogy fiúk is jöhetnek, majdnem leestem a székről. Álmodni se merek arról, hogy Gergővel, Bálinttal meg A Zsombival kocinthatunk éjfél után...

Amennyire lelkes, annyira izgatott vagyok a végkifejletet illetően. Valljuk be, nem sok tapasztalatom van (szilveszteri) partik terén, ezért napok óta karácsonyi filmeket nézek, hátha elleshetek belőlük néhány praktikát. Fortélyok helyett azonban egészen mást tanultam ezekből a történetekből: ha erősen hiszek valamiben, és a hit mellé akarom, meg egy kis karácsonyi varázslat is társul, legyőzhetetlen leszek. Az elméletemet anyának is előadtam, aki annyira nevetni kezdett, hogy észre sem vette, amikor elengedett életem első hivatalos újévvárá bulijára.

Még ha hülyén is hangzik, decemberben minden megtörténhet. Igenis hinni kell a csodákban.

ZABHEGYEZŐ

Ádvent arcai: boszorkányok és a megváltó

Hittanórán is tanultad már, hogy ádvent a várakozás ideje, az egyik legnagyobb keresztény ünnepre, a karácsonyra való felkészülés ideje. A karácsony pedig a szeretetről, a megváltó születéséről, ezáltal a fényesség eljövételéről is szól. De mégis hogyan kerül a csizma az asztalra, avagy mi köze a kis Jézusnak a boszorkányokhoz? Mert jóllehet ádvent valóban a karácsonyi készülődés ideje, de egyben az év legsötétebb időszaka is. Ez idő tájt a leghosszabbak az éjszakák, és a legrövidebbek a nappalok. Ez a kettőség persze nem csak a világosság-sötétség arányaiban mutatkozik meg, hanem a szokásokban is megjelenik: egyszerre fontos keresztény ünnep, mellesleg az ajándékozás kiemelt időszaka, és mindezekon felül a babonák ideje is. A betlehemezés szövegének nyelve olykor otrombának és vaskosnak hat, de a Luca-naphoz köthető hagyományok sem a Bibliából származnak, még ha ekkor, vagyis december 13-án van is Szent Lúcia ünnepe.

Az idén ráadásul péntekre eső Luca-naphoz rengeteg hagyomány kötődik. Ekkor kezdik el készíteni a Luca székét, amelyre felállva aztán az éjfél misén felismerhetőek lesznek a boszorkányok (bár nem tudom, mit lehet kezdeni egy ilyen információval manapság). A hosszadalmas folyamatra utalva alakult ki „Lassan készül, mint a

Klájó Adrián illusztrációja

Luca széke” szóláshasonlatunk is. Ezen a napon vetik el a lucabúzá t, amely aztán a karácsonyfa alá kerül, és a jövő évi termést szimbolizálja. Ekkor sütnek lucapogácsát, amelyre óvatosan kell ráharapni, mert pénzérmék vannak a belsejében (már, ha szerencsés vagy). A hagymakalendárium tizenkét megszózott hagymaszelete pedig azt árulja le a néphit szerint, hogy mely hónap lesz

csapadékos az előtünk álló évben: amelyik hónapot jelképező hagymaszeleten a só nedvesedik, az a hónap csapadékos lesz.

Két világ, kétfajta hagyomány fonódik össze ilyenkor, az egyik kiegészíti a másikat, megmutatva az ünnep két arcát. Mi pedig örülhetünk ennek, mert mindkettő mi vagyunk egy kicsit.

Herédi Károly

Karácsonyi nyereményjáték

Kedves Gyerekek! Nyereményjátékunk határideje változik a postai szolgáltatás fennakadása miatt. December 31-éig küldhetitek a szelvényeket szerkesztőségünk címére (**Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**) és szkennelve vagy fénykép formájában is fogadjuk a szelvényeket (mind az ötöt egy fe-

hér lapra helyezve, mellékelve a nevet és a címet) az e-mail-címünkre: jopajtas.szerk@magyarszo.rs, vagy pedig Viberen a következő telefonszámokra: **064-252-66-66 és 064-80-55-074**. A sorsolás eredményét a **január 16-án** megjelenő számbunkban tesszük közzé. Sok szerencsét!

Sulisztár tizenharmadszor

November 30-án tartották meg Tiszakálmánfalván az idei Sulisztár énekes, zenés vetélkedőt. Idén 42 versenyző érkezett több vajdasági és négy magyarországi általános iskolából. A fellépők négy kategóriában versenyeztek.

Koncz Antónió és Varnyú Leóna

Az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskolát **Varnyú Leóna** és **Koncz Antónió** képviselte. A tanulókat **Károlyi Andrea** zenetanárnő készítette fel. Azt kérdeztem tőlük, hogyan érezték magukat a versenyen.

Leóna: Jól éreztem magamat! Fatima Ragyog a szívem, mint a nap című dalát énekeltem. Élveztem a föllépést, s szerintem a dalom jól előadtam. Talán azért nem lettem helyezett, mert az ötödikesek csoportjában sok fellépő volt, nagy volt a konkurencia....

Koncz Antónió második díjat kapott a versenyen.

Antónió: Máté Péter dalát, az Azért vannak a jóbarátok címűt énekeltem, zongorán kísérem magam. A második helyezés is szép eredmény. Hogy mi mindent kaptam? Két érmet, diplomát, sulisztáros bögrét, füzetet, csokit...

Mindketten először voltak a Sulisztáron, mindaddig sok szép eredményt értek el az énekléssel. Tagjai a helyi Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör Csicsörke népdalkórusának, mellyel idén is első lettek a Szőlj, síp, szőlj! vetélkedőn. Mindketten szinkritűnő tanulók, szép hangjukkal elbűvölték már sokszor a közönséget.

Koncz Antónió

Antónió hetedikes, szabadidejében zongorázik, hegedül, énekel. A helyi Petar Konjović Alsófokú Zeneiskola végzőse, ahol zongorázni és hegedülni tanul. Számos versenyen vett már részt, a többi között az ÁMV -n második korára versenyzett, tehát öt alkalommal énekel, hol hegedűn, hol zongorán kísérte magát, s minden alkalommal győzött.

Gratulálunk, s további sok sikert!

Koncz Erzsébet

Gyermekművészeti fesztivál Óbecsén

A Városi Színházban december 1-jén tartották az általános iskolások énekversenyt. Ezt az első gyermekművészeti fesztivált **Lovas Đijanta** zenetanárnő szervezte. Nemcsak az óbecseiek, hanem a zomboriak, a kevéváriaiak, az újvidékiek, a szenttamásiak és a deliblátiak is versenyeztek.

– Az volt a szándékunk, hogy a gyerekek a Katicabogár kórus dalaival versenyezzenek, hogy más városokba is eljusson a 10 éve épülő repertoárunk, és más gyerekek is megismerjék a gyermekdalainkat, melyek dr. Lovas Imre és az én szerzeményeim. Azt gondolom, hogy sikerrel jártunk. Jövőre már a tervek szerint többnapos lesz a fesztivál, és gyermekzenekarok is versenyezni fognak, de más művészeti ágakban is megmutathatják majd tehetségüket a gyerekek – hallottuk a zenetanárnőtől.

A verseny két kategóriában zajlott, a 7–11 évesek és a 11–14 évesek korcsoportjában. A fellépéseket szakzsűri értékelt, amelynek tagja

Branislav Drobac, az óbecsei Petar Konjović zeneiskola szolféztanára, Jovan Adamov zeneszerző, karmester és dr. Vitkai Kucsera Ágota, az újvidéki Művészeti Akadémia tanára volt, valamint a gyermekzsűri Dimitrije Radosavljević, Sara Lepac, Luka Grbić, Lovas Fiona és Koncz Antónió összetételben.

A 16 versenyző közül a hetedikes **Stefaniga Viola** érdemelte ki a grand prix-t, azaz a rendezvény nagydíját. A 7–10 évesek kategóriájának első helyezettje a zombori **Elena Dunkler**, második **Kalina Kurjački**, harmadik **Amadea Lovas** és **Butás Petra**. A 11–14 évesek korcsoportjában első lett **Luka Tašin**, második helyezett **Fila Aljoša** és **Teodora Crevar**, a harmadik díjat pedig **Andela Jelić** vihette haza. A gyerekszűri díjazottja **Mila Radenković**, a közönségdíjas pedig **Tara Vukobrat** lett. Az esti gálaműsoron fellépőket a Katicabogár gyermekzenekar kísérte.

Koncz Erzsébet

Lovas Đijanta a nyertesekkel

Stefaniga Viola és a Katicabogár Gyermekzenekar

Nagyon sikeresen szerepeltek a szabadkai gyerekek az Egyiptomban még 2016-ban meghirdetett Egyiptom gyermekszemmel című rajzpályázaton. Aranyérmes lett: **Csonka Dávid, Jurcsák Nikolett** (J. J. Zmaj iskola), valamint **Pesti Bence** és **Aleksandra Kovačević** (EmArt Műhely). Ezüstérmet kapott: **Kávai Renáta, Kujundzsity Tifani** és **Kuti Lili** (J. J. Zmaj iskola). Az érmeiket a gyerekek mentora, **Grubanov Martinek Emília** vette át az egyiptomi nagykövettől Belgrádban, majd ünnepélyes keretek között **Horvát Tímea**, Szabadka alpolgármestere adta át a díjazottaknak.

Adventi naptárt készítettek a szenttamási hetedikesek

A szenttamási Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola VII/3 osztálya kétnapos műhelymunkával elkészítette a 24 karácsonyi meglepetést tartalmazó adventi naptárt, amelynek borítékai közül a diákok a legszebb téli ünnepig mindennap egyet kibontanak.

– Irodalomórán adventi naptárt készítettünk a hetedikesekkel, de az ötödikesek is ebben a teremben rakták ki saját munkáikat. A naptárban ezúttal olyan irodalmi alkotások, mesék, versek, idézetek, bibliai és evangéliumi részletek találhatóak, amelyek a karácsony témáját dolgozzák fel. A dátumnak megfelelően mindennap kinyitunk egy-egy borítékot, felolvassuk a benne található tartalmat, majd a tanulókra bizzuk, hogy ki mit tesz zsebre. Reménykedünk abban, hogy ezek az irodalmi alkotások az ünnepi időszakban bár egy picit jobban faragnak mindnyájunkat – mondta Gluvákov Lenke, az iskola egyik magyartanára. Hozzátette, az ilyen műhelymunkáknak kapcsolatépítő, ebben az esetben irodalmi üzenetovábbító szerepe is van.

P. L.

Első díj képzőművészetből

A Vajdasági Gyermek- és Ifjúsági Képzőművészeti Központ idén 65. alkalommal hirdette meg pályázatát, melynek központi témája *A vonal* volt. A pályázaton a szenttamási **Ruzica Bajzer** nyolcadikos diáklány alkotása első díjat nyert.

Jelena Popović, a szenttamási Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola rajztanára elmondta, a pályázatra négy alkotással neveztek be.

Ruzica Bajzer alkotása

– A vonal alapvető képzőművészeti elem, vonalakkal megértjük egymást, sőt érezni is lehet őket. A vonal úgy jön létre, hogy egy eszközt (ceruzát, golyóstollat, ecsetet stb.) elmozdítunk egy felületen. A vonal szerkezetét, vastagságát, küllemét az eszköz jellege határozza meg. Iskolánk diákjai törekedtek arra, hogy különböző technikákkal, színekkel, és anyagokkal megfeleljenek a pályázati követelményeknek, közülük Ruzica Bajzer nyolcadikos diáklány szerepelt a legnagyobb sikerrel, munkája első díjat nyert.

Aleksandra Adanski, Ana-Marija-Janoši és Teodora Nemet is beküldte munkáját. Valamennyien a 8/4 osztályba járnak – hallottuk a tanárnőtől.

P. L.

Akik büszkék az osztályukra

Nagyon szeretik a képzőművészet órát a szenttamási Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola IV/3 osztályának diákjai. Az órákon készült munkákkal szinte telerakták az osztály falait, emellett csodálatos virág- és régiséggyűjteményük is van.

Matarugin Elvira tanítónő elmondta, szinte az első osztálytól megőrzik a gyerekek rajzait, kollázmunkáit, és ezekkel díszítik az osztály falait. Így mindenki örömmel dolgozik, hiszen a gyerekek tudják, hogy a szülőkön kívül a többi diák is megcsodálhatja az alkotásokat.

– A gyerekek nagyon ügyesek és kreatívak. Jelenleg éppen grafitceruzával rajzolunk, és az egyik házi olvasmányhoz, Fekete István *Vuk* című ifjúsági regényéhez készítünk illusztrációkat. A képzőművészet órákon szinte mindig a soron levő

tananyaggal kapcsolatos munkákat készítjük el, de vannak az évszakhoz, a divathoz kapcsolódó vagy az épp aktuális gyümölcsökről készült rajzok, csendélet-festmények is. Második osztályban elkezdtük a háztartásban használatos régi eszközök gyűjtését is, és van itt már petróleumlámpa, mák- és diódaráló, vannak falitányérok és házi áldások stb. Ugyancsak első osztálytól gyűjtjük a különböző cserepes virágokat, az ügyeletes diákok pedig folyamatosan ápolják és locsolják őket. Az egyik tanuló nagymamájától idén ősszel nagy méretű virágokat is kaptuk, ezeknek is örülünk, hiszen még szebbé tették tanteremünket.

Hasznos tanácsokat, közmondásokat, jeles napokkal kapcsolatos emlékeztetőket is kifüggesztettek, pl: Takarékoskodj a vízzel!, Moss kezet!, A

tisztaság fél egészség stb. Ugyancsak összegyűjtötték azokat a szavakat, kifejezéseket, amelyek az illedelmes viselkedéshez kapcsolódnak. Ilyenek például: köszönöm, tessék, szívesen, bocsánat, elnézés, ne haragudj.

A rajzórakkal kapcsolatban az osztály egyik diákja, **Gál Sarolta** elmondta, szövegből egészen különös kollázmunkák készültek, amivel a mai divatot szerették volna bemutatni.

– A neném-től kaptunk bútor-szövetet, amit különböző módon kiszabtunk és ráragasztottuk a papírlapra. Utólag rajzoltunk hozzá figurát, tehát mi voltunk a divattervezők. Rajzoltunk pirája halakat is, úgy, hogy a lapot középen meghajtottuk, így amikor szétnyitjuk, látszik a szájuk a nagy fogakkal.

Szöveg és fotó:
Paraczkó László

Virágsarok

Készül a könyvillusztráció

Divatbemutató

A jövő vállalkozói

A szabadkai Majsai Úti Általános Iskola diákjai megnyerték a Vállalkozz okosan! diákversenyt

A szabadkai Majsai Úti Általános Iskola csapata nemrég első helyezéssel tért haza az Újvidéken megrendezett *Vállalkozz okosan!* elnevezésű diákversenyről. A csapatok feladata az volt, hogy készítsék el egy környezetbarát, energiatakarékos és egészséges termékeket gyártó vállalat üzleti tervét, amelyet a zsűri előtt kellett bemutatniuk. A 7. d. osztály tanulói, **Bosnyák Dominik, Pivártsik Tamara, Szabó Rác Attila és Vig Szalma Nikoletta** sikeresen teljesítették a feladatot. Az Eko-Plast Kft. nevű vállalkozásukkal indultak, ami egy bioműanyagot gyártó cég. A diákok fontosnak tartják a környezetvédelmet, ezért szeretnék csökkenteni a műanyaghulladékot, és egy könnyebben lebomló anyaggal helyettesíteni azt. A csapat egy ötnapos balatoni kirándulással, iskolatáskával, könyvekkel, füzetekkel és tolltartóval lett gazdagabb. Felkészítő tanáraik **Varga Patrícia és Vig Szalma Stella** voltak. A tanulókat és az egyik mentorukat a versenyen szerzett élményeiről kérdeztük.

■ Miért döntöttetek úgy, hogy beneveztek erre a versenyre?

B.D.: – Fontosnak tartjuk a környezetünk tisztaságát. Körbenéztünk, és láttuk, hogy a műanyagból van a legtöbb szemét a világon. Ezért találtuk ki, hogy a vállalkozásunk bioműanyagot fog előállítani.

SZ.R.A.: – Már tavaly is voltam ezen a versenyen. Gyorsan összeállt a csapat. Az egyik tanuló nem ért rá, mert egy másik versenyre ment, ezért felkértük Dominikot, hogy csatlakozzon hozzánk.

P.T.: – Nagyon tetszett a tavalyi verseny. Amikor az osztályfőnökünk szólt, hogy ismét meghirdették ezt a versenyt, mindjárt jelentkeztem.

V.SZ.N.: – Én is jól érzem magam az előző évi versenyen, és ezért úgy döntöttem, hogy újra megpróbálom.

■ Hogyan készültetek fel a megmérettetésre?

B.D.: – Volt, amikor az iskolában ültünk össze. Megbeszéltük, hogy milyen lesz a logó, és hogy miként fogjuk előadni. Többször elpróbáltuk a prezentációt. Volt olyan is, amikor a Nikiéknél készültünk. Szépen, lassan elkészült az üzleti terv és a prezentáció.

■ Miért pont a bioüveget választottátok?

B.D.: – A világon a legtöbb hulladék műanyagból van. A mi termékünk bioműanyag, amely vízzel és humusszal kilencven nap alatt bomlik le. Ezzel lecsökkentjük a műanyag mennyiségét, és létrehozunk egy új terméket, amelyel sokat tudunk segíteni a környezetünkön.

■ A vállalatban ki milyen szerepet vállal közületek?

V.SZ.N.: – Dominik az igazgató, Attila a gépészmérnök, Tamara a vegyészmérnök, én pedig a pénzügyekért, a marketingért felelek.

■ Milyen volt a verseny? Hány csapattal mértétek össze a tudásotokat?

V.SZ.N.: – Velünk együtt három csapat mérkőzött meg. Az egyik csapat levendulaszappanokat készített, a másik pedig egészséges ételeket.

■ Nehéz volt a megmérettetés?

P.T.: – Igen, mert a többi csapat elkészítette a termékét, és el is hozták. Látszott, hogy nagyon komolyan foglalkoztak vele. Izgultam, mert mi voltunk az elsők, aki bemutatták a prezentációt.

■ Mit szövegetek, amikor kihirdették az eredményt?

SZ.R.A.: – Nagyon boldogok voltunk. A lányok elkezdtek örömködni sírni. Az ötnapos balatoni kirándulásnak örültünk a legjobban.

B.D.: – Amikor elkezdődött az eredményhirdetés, és kimondták, hogy a szabadkaiak nyertek, egy kicsit megijedtünk, mert nem tudtuk, hogy mi nyertünk -e, vagy a másik iskola. Aztán megkönnyebbültünk.

■ Kinek az ötlete volt a logó?

SZ.R.A.: Az enyém. Húsz rajzot készítettem a logóról. Elhoztam az iskolába, és együtt kiválasztottuk a legjobbat.

■ Mennyi ideig tartott a felkészülés?

V.P.: – Két-három hétig. Az utolsó héten mindennap találkoztunk, és több órán át gyakoroltunk. Először írunk kellett egy munkát az üzleti tervről, amelyet el kellett küldenünk. A versenyen mindezt prezentálnunk

Vig Szalma Nikoletta, Pivártsik Tamara, Szabó Rác Attila és Bosnyák Dominik mentorukkal, Varga Patríciával

kellett. Mindenkinek megvolt a maga feladata. Egy kísérlettel is színesítettük a munkánkat. Műanyag üvegeket is bemutattunk, hogy érzékeltesük a különbséget. A munkánk bemutatására húsz perc állt a rendelkezésünkre. Ezután a zsűri tíz percig kérdezhetett a gyerekektől.

■ Milyen volt együtt dolgozni a gyerekekkel?

V.P.: – Izgalmas volt. Sikertől összekovácsolódni a csapatnak. Elég sokat vitatkoztunk, de a végén elértük, amit szeretnénk volna. Nekem legjobban az utazás tetszett. Az, hogy együtt voltunk, egy autóban utaztunk, beszélgettünk, nevetgeltünk, jobban megismertük egymást. Amikor visszafelé jöttünk, már sokkal jobban éreztük magunkat, leesett a teher a vállunkról, elmúlt az izgalom.

■ Ha lenne rá lehetőségetek, a jövőben megvalósítanátok ezt a vállalkozást?

B.D.: – Amikor a zsűri átadta a nekünk a díjat, azt tanácsolta, hogy válósítsuk meg a jövőben ezt a vállalkozást. Szerintem érdemes lenne. Lehet, hogy megtesszük, ki tudja.

V.P.: – A környezetvédelem szempontjából fontos lenne, ha változtatni tudnánk a műanyag palackok alapanyagán. A bioműanyag valójában kukoricagranulátumból készül. A munkánkban rámutattunk, hogy Vajdaság kukoricatermő vidék, tehát hozzá tudunk férni az alapanyaghoz, a technológia is megvan hozzá, csak egy vállalat kell, amely elő tudja állítani a bioműanyagot.

A beszélgetés végén a diákok lelkesen megjegyzték, hogy ha lesz lehetőségük rá, jövőre is részt vesznek ezen a megmérettetésen.

A kedvenc tanárom

Kedvenc tanárom neve Feked Tünde. Első osztályos korom óta hit-tant tanít. Amikor először jött be a tanterembe, még nem sejtettem, hogy ő lesz a kedvenc tanárom. Nagyon kedvesen mutatkozott be, mosolygós tekintetével rögtön a szívembe zártam. Mindenkihez van egy kedves szava, és bár néha hangoskodunk órán, mégis nagyon türelmes. Szinte soha nem kiabál, és mindenkit meg tud győzni, hogy figyeljen oda az órán. Nagyon örültem, mikor az 5. osztályban is ő maradt a hitoktató. Közepes magasságú, barna hajú és normál testalkatú hölgy. Bár tudom, hogy néha egy kicsit idegesítőek vagyunk, mégis mindig mosolyogva jön hozzánk.

Remélem, hogy mindig ilyen jószívű, vidám és kedves marad.

Dér Noémi, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Őszi séta

Egy szép napon Jázminnal, a barátnőmmel egy csodaszép erdőben sétáltunk. Kicsit szeles volt az idő, de jó melegen mosolygott ránk a nap.

A táj sok színben tündökölt. Ahogy ballagtunk, éreztük a szél simogatását, és hallottuk az avar zizegését a talpunk alatt. Furcsa zajra lettünk figyelmesek, és egyszer csak a bokorból kiugrott egy gyűjtögető mókus. A hangyák is szorgalmasan szállították a télire való élelmet. A fák lombkoronája megcsillant a napfényben. Kicsit leültünk pihenni egy fa tövébe, és láttuk a süniket, ahogy átsétálnak az úton. Nagyon sok gombát figyeltünk meg, és egyszerre úgy tűnt, mintha kalapjaikkal bólogatnának felénk. Már lejjebb kúszott a nap az égen, ezért elindultunk hazafelé. Miután kiértünk az erdőből, a mezőn együtt néztük az aranyló naplementét.

Otthon lelkesen meséltünk a gyönyörű őszi erdőről. Megállapítottuk, hogy egy őszi sétánál nem sok jobb dolog létezik.

Varga Villó, 4. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Visszatérő rím

*Az én kutyám nagyon mérges
mindig ugrál, nagyon éhes
a kutyám ugatása állandó
kis füle nagyon édes.*

Félrím

*Sokat fut és nagyon okos
fekete szőre nagyon bozontos
olyan, mint egy kövér bálna
néha nem bír magával.*

Keresztrím

*A macskákat nagyon szereti
éjszaka róluk álmodik
szeretete vonzó,
olyan, mint egy vonalzó.*

Bokorrím

*Kis testű, akár egy hegy
a szobába néha bemegy
néha olyan, mint egy ragadozó
mert ő egy nagy álmodozó.*

**Peller Barbara, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Varázsló voltam

– Tudod-e, édes fiam, a nagy igazságot?

– Milyen igazságot?

– Hát az élet legnagyobb csodáját! Tudod, édes fiam, én réges-régen

nagy varázsló voltam, de nem akármilyen: vizet hoztam, sütöttem, főz-

tem, vigasztaltam, nevettem, sírtam. Egyszóval mindent, amit egy átlagos ember csinál.

– Akkor mégis miért voltál varázsló?

– Azért voltam varázsló, mert nem az számít, hogy mit csináltam, hanem, hogy hogyan csináltam. Négy kancsóval merítettem vizet a patak-ból, pedig csak két kezem van. 77 emberre főztem egy fazékban, szinte egyszerre. Úgy vigasztaltam, hogy nem maradt boldogtalan ember mellettem. Úgy nevettem, hogy amikor rám néztek, rögtön elkapta őket a röhögőgörcs. Úgy sírtam, hogy mindenki boldogtalan lett, ha rám pillantott. Persze még ügyeltem, számoltam, mulattam, tanultam, de ezt is úgy csináltam, ahogy senki más.

– De ezeket nem csak te tudod megcsinálni!

– Persze, hogy nem csak én tudom megcsinálni, de én értettem az életet.

– Akkor mégis milyen varázsló voltál?

– Én az élet nagy varázslója voltam, az élet legnagyobb varázslója.

Brezovszki Anna, 4. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

A kedvenc tanárom

Ebben a tanévben felsős lettem, minden teljesen új számomra.

Alsóban a tantárgyakat a tanító nénink adta elő, itt viszont egészen másként van. Az elején furcsa volt, de mára már megszoktam, hogy minden tantárgyat más tanár tanít. Már elsős korom óta az angol nyelvet szeretem legjobban. Ellentétben az eddigiekkel, amikor a tanárok évente váltották egymást, most Juhász Szuzanna angoltanár nő két éve tanít minket, így már valamennyire ismerjük, de a többi tanárt csak két hónapja. A tanár nő mindig kedves és nagyon segítőkész. Nagyon élvezem az óráit, gyakran szőrejtvényezünk. A feladatok számomra könnyűek, így én játéknak fogom fel, nem pedig tanulásnak.

Bizom benne, hogy még évekig ő tanítja az angolt, hisz ő a kedvenc tanár nőm.

Ludmány Máté, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Cirnos cica, haj!

Bemutatom képzeletbeli macskámat, Gömbit. Ha érdekel benneteket, hogy miért is neveztem el így, akkor elmesélem.

Az én kiscicám a feje alakjáról kapta a nevét, mert a feje gömb alakú. Szőre fehér és fekete, hosszú bajusza van. Középtermetű. Amikor hempe-reg, álmos, ha nyávog, éhes, és ha játszani támad kedve, ugrál. Kedvenc étele a tejbe mártott kifli. Ő egyéves, első szülinapjára egy piros kaparófát kapott. Ezt körmei élesítésére használja, emellett még sokat játszik a pamutlabdájával, görgeti és átugrálja. Hogyan is került hozzám? Már napok óta a kapunk előtt nyávogott. Megsajnáltam. A szüleim nem akarták befogadni, de mégis sikerült rábeszélni őket, hisz megígértem, hogy én viselem

Horváth Bálint, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

gondját. A szobába is be akartam vinni, de anya nem értett egyet ezzel az ötlettel. Így a garázs sarkában kapott helyet. Egész nap az ő kis kuckóját rendeztettem. Egy kartondoboz lett az ágya, melyet régi kis takarókkal béleltem ki. Műanyag edényt is tettem mellé, amelyből lefetyeli a vizet. Sokat játszottam és játszom vele.

Ebbe úgy beleéltem magam, hogy egy igazi kiscicát is szeretnék...

Tripolszki Blanka, 4. osztály, Sever Đurkic iskola, Óbecse

Cirmos cica, haj!

Testvérem a születésnapjára kapott egy cicát. Ennek a cicának már 7 kiscicája lett, de még a szomszéd cica is átjár. Így néha elég nagy ricsaj van, amikor várják az ennilát. Az én kedvencem Hófehérke, a többi neve pedig: Dundika, Rosszaság, Kormos, Kormi, Cirmos, Cirmity és Mamica. Ő az anyukája mindnek, kivéve a szomszéd cicát. Szeretnek beszökni a házba, habár tilos nekik. Szeretik, hogyha fészük őket, de utána a porban hemperegnek. Hófehérke bújócskázni szeret legjobban.

Nagyon szeretem a cicákat, mert okosak.

Szilágyi Ákos, 4. osztály, Sever Đurkic iskola, Óbecse

Őszi táj

Az ősz az egyik legszebb évszak. Annyi szép színt és sok finom gyümölcsöt jelent!

Szeretek ilyenkor sétálni a természetben. A fecskék elindultak a hosszú útra. A falevelek megsárgulva, megbarnulva hullanak a földre. Lina kutyánk lelkesen keresi a diót a falevelek közt. A nap már nem süt olyan melegen, mint nyáron, reggelente hűvös van. A határban folyik a betakarítás. Egyre kopárabb lesz a vidék, minden learatva, a földek felszántva. Az alma és a körte lekerült a pincébe. A szőlőt is leszüretelték, bort készítenek belőle. A rovarok és a bogarak keresik a téli odújukat, majd elbújnak benne. Az emberek előkészítették a tűzrevalót, megkezdődött a fűtés. Séta közben gyűjtök pár gesztenyét, majd ezzel díszítem az ebédlőasztalt, egy pár falevelet és tobozt is tesztek mellé.

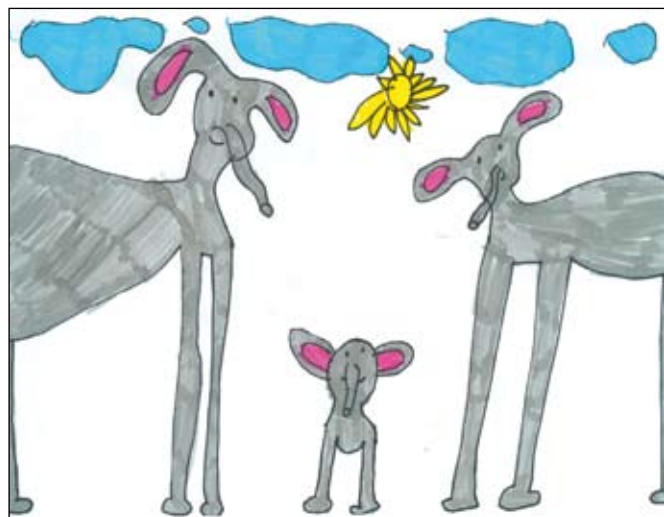
Sajnos, hamarosan véget ér az ősz, és beköszönt a hideg tél, de a télnek is megvan a maga szépsége.

Dobó Luca, 6. osztály, Arany János iskola, Orom

Manó Matyi

Egyszer a szobámban megszületett Manó Matyi.

Manó Matyi nagyon furfangos volt ám, egyszer beleszökött a toltartómba! Eljött velem a tudtom nélkül a suliba. Aztán megtaláltam, és vele játszottam órán. Ő igazából egy jegesmedve, a két felmenője pedig egy kék légy és egy mutáns oroszlán. Kindertojásból származik. Ami lehet, hogy

Csákány Petra, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

dínótojás. Emlékszem a születésére. Akkora volt, mint most, de aranyosabb, most pubertáskorban van.

Még tavaly Divčibarera is eljött titokban, de amikor észrevettem, nagyon megijedtem, mert féltem, hogy ellopják. Abba is belegondoltam, hogy vajon az anyja, apja nem ad-e ilyenkor neki egy átszállóst. Hát a kérdésre a választ még most sem tudom, de ennyi az én történetemből. Ha találkozok vele, szólok neki, várom a toltartómba!

Bottyán Báborka, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

A juhász

Volt egyszer egy juhász, aki kihajtotta a juhokat a legelőre, és a nagyvárosban találta magát.

Ott kezdődött a bonyodalom, amikor a juhok szétszéledtek. A juhász egyesével próbálta megtalálni őket, de mire kettőt összeszedett, három szétszéledt. Így vergődött hónapokon keresztül a nagyvárosban. Három nap múlva feladta. Utána találkozott egy ördögös öregasszonnyal, aki elküldte az ördöghöz. Útnak indult, és azon tanakodott, hogyan tudna neki az ördög segíteni. Amikor összetalálkoztak, az ördög megette a juhászt, mert már nagyon éhes volt. A juhásznál volt a botja, ami megmentette az életét. Pillanatok alatt a városban termett, egy kerek játszótéren. A bárányai már vigyázásban sorakoztak. Sokkal többen voltak, mint amennyit ő a nagyvárosba hajtott. A juhász évekig volt távol, ami neki rövid időnek tűnt. Arra ment egy násznép, és a bárányok mind táncra perdültek. Meghívatta magát a juhász a lakodalomba, ahol a menyasszonyt Zsoltinak hívták, a vőlegényt pedig Zsuzsinak. Halból csirkepaprikást főztek, a menyasszonyi torta pedig hurkából készült. Egy hétig mulatoztak. Ekkor a juhász összekötözte a juhait, és hazavitte őket a hátán.

Megörült az asszonya a juhásznak, és örömeiben a nyakába ugrott, és ott is maradt. Így volt, nem másképp!

Özvegy Ágnes, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

A padtársam

Az én padtársam Cvitkó Dániel. Első osztályban ismerkedtünk meg, azóta jó barátságban vagyunk.

Dani 12 éves, mint én, 43-as lába van, 161 cm. Barna szemű és hajú. Fogszabályzót visel. Kedvenc színe a zöld. Kedves, intelligens. Sokat szoktunk egymással viccelődni. A hobbija a zenehallgatás, popzenét hallgat. Legtöbbször biciklizünk, beszélgetünk. Kedvenc étele a pizza. A tantárgyak közül legjobban a zenét szereti. Kedvenc állata a kutya. Azért szoktuk egymást piszkálni, de a végén mindig kibékülünk. Nagyon segítőkész szokott lenni. A kedvenc sportja a crossfitt, régen aikidózott.

Nagyon kedvelem Danit, mert segítőkész jóbarát. Mindig lehet rá számítani.

Pintér Zalán, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Fehér Nikoletta, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

ÚRKUTATÁS

Megdöbbenő méretű fekete lyukat fedeztek fel

Az LB-1 jelű fekete lyuk 15 ezer fényévnyi távolságra van a Földtől, tömege 70-szer nagyobb a Napénál – olvasható a Nature című tudományos lapban megjelent tanulmányban. A Tejútrendszer a becslések szerint 100 millió steláris fekete lyukat tartalmaz, de az LB-1 kétszer akkora tömegű, mint amekkora a tudósok szerint egyáltalán elképzelhető lenne.

A kutatók szerint a fekete lyukaknak alapvetően két típusa létezik. A kisebb, csillagtömegű fekete lyukak a Napnál legfeljebb 20-szor nagyobb tömegűek, és akkor keletkeznek, amikor egy nagyon nagy csillag összeomlik. A szupernagy tömegű fekete lyukak – melyek eredete ismeretlen – viszont legalább több milliószor nagyobbak, mint a Nap. Más szóval, megdöbbenően hatalmasak.

Lefotózták az első üstököszt, ami a Naprendszeren kívülről érkezett hozzánk

Augusztusban a csillagászok egy igen különös dologra figyeltek fel: egy Naprendszerünkben mozgó objektumra, amiről a tudósok nem tudták megállapítani, hogy micsoda, csupán azt, hogy valószínűleg a Naprendszeren kívülről, a mélyűrből érkezhetett hozzánk. Az azóta elvégzett vizsgálatok megállapították, hogy a 2I/Borisov névre keresztelt „valami” valójában egy üstökös, és az első, amely a mélyűrből érkezett, és amit az emberiség észlelt. Az amerikai Yale Egyetem csillagászaik sikerült lefényképezniük. Ezt a fotót mutatjuk nektek.

A különös fehér ragyogás nem más, mint az üstökös gáz- és porfelhője, valamint a magról leváló részecskék, vagyis a csóvája. Jelenleg ez van közelebb a Földhöz, ezért is látható ilyen „furcsa szögben”. A csóva egyébként hatalmas, a kutatók szerint nagyjából 160 ezer kilométer hosszúságú, vagyis nagyobb, mint a Föld átmérője.

A csillagászok szerint az üstökös decemberben és januárban lesz legközelebb a Földhöz és a Naphoz, majd folyamatosan távolodni fog, míg újra ki nem lép a csillagközi térbe. (hvg.hu)

Fotó: Yale Egyetem

JÖVŐ

Közeledik a városi légi közlekedés kora?

A városi légi közlekedést még mindig csak a sci-fi filmekben csodálhatjuk, noha az 50-es évektől a helikopterek elérhetővé váltak. Mégis, a mai napig nem tudtak tömegesen elterjedni. Ennek több oka is van: nehézkes, kényelmetlen, veszélyes benyomást kelt, és nem utolsósorban továbbra is borzasztóan drága. Ráadásul nem kis mértékben környezetszennyező. Mostanra azonban rendelkezésre áll az alternatív technológia, a vertikális le- és felszállásra képes, elektromos helikopter, vagyis inkább drón, az úgynevezett eVTOL (vertical take off and landing), melynek különböző változatai több gyártó kínálatában is túljutottak a prototípus szakaszon. Az eVTOL több villanymotorttal rendelkezik, és nem eggyel, mint a hagyományos helikopterek. Ennek az újításnak köszönhetően egy eVTOL halk, könnyű, öko barát, és emiatt a leszállóhelyként alkalmas területek száma sem korlátozza a terjedését. Fontos tényező a sikerben, hogy ezek a járművek már első perctől kezdve autonómak lesznek, egymással és a földi irányítással is kommunikálva. A technológia fejlődésének köszönhetően a városi légi közlekedés egy sokkal hatékonyabb és népszerűbb szolgáltatása lehet a jövőben.

Feltételezhető, hogy a következő évtizedben eleinte csak az elfoglalt és tehetős üzletemberek reptéri fuvarjára szolgál majd a villanydrón, később már a városban belül több pont közötti közlekedésben is tömegesen fel fog bukkanni, hogy aztán a tömegközlekedés szerves részévé váljon. (technokrata.hu)

VIDEOJÁTÉK

A PS2 még mindig a legnépszerűbb játékkonzol

A Sony bejelentette, hogy szeptember végéig összesen 2,8 millió PlayStation 4-et adtak el. Ezzel a PS4 elhagyta az eredeti PlayStationt, és minden idők második legnépszerűbb konzolja lett.

Az óriási sikernek számító eredeti PlayStationból 102,5 millió példány kelt el, megelőzve a Sega Saturnt vagy a Nintendo 64-et. A 2013 novemberében, azaz épp hat éve megjelent PS4 most nemcsak a saját elődjét hagyta le, hanem a Nintendo Wiit is. Az abszolút első viszont továbbra is a PS2, amelyből 155 milliót adtak el, és ez a rekord továbbra sincs veszélyben. (index.hu)

Az erdő pazar őszi színjátéka

Az őszi erdő minden évben megismétlődő pazar színjátéka a lombszíneződés, de ezen és az ugyancsak jellemző szarvasbögésen kívül még ezernyi említeni való akad. A tölgyesekben bizonyos években nagyon gyakori az ízletes vargánya. Minthogy ez az egyik legkedveltebb gombafaj, amelyet rengetegen gyűjtenek, az utóbbi időben különösen a városok környékén és a felkapott kirándulohelyeken igen megritkult. Könnyű felismerni: kalapjának a színe változó, néha szürkésbarna, máskor meleg gesztenyebarna, a húsa fehér, s ha megtörjük, nem színeződik el. Úgynevezett gyökérkapcsolt (mikorrhizas) gomba, amely a tölgyekhez kötődik. Késő őszi terem. Nagyobb számban az esős években jelenik meg.

Ugyancsak a tölgyfákkal gyökérkapcsolt gomba a tölgyfa-érdestinóru. A piros kalapú, nagyon mutatós, ehető gomba helyenként és esetenként nagyobb számban fordul elő. A húsa

A friss vargánya közel 90%-ban vízből áll

Mókus őszi foglalatzkodás közben

Óriás ezerlábú

megettörve vörhenyesbarna, vagy lilásra színeződik. Gombagyűjtés közben gondoljunk a következő évekre is, ezért kíméljük a már előregedett, fogyasztásra alkalmatlan példányokat.

Figyelem: gombát sose szedjünk egyedül, csak a gombákat nagyon jól ismerő felnőtt kíséretében! Vannak ugyanis gombák, melyeknek már a pusztá érintése is mérgezést okozhat.

Minthogy gombászás közben főleg a talajt, az avart figyeljük, ott rengeteg rovar, csigát és más apró élőlényt is láthatunk. Gyakori például a levelek között lustán maszó erdei ganéjtúró. Lilás szárnyfedői különösen akkor csillognak szépen, amikor az állat olyan helyre ér, ahol a kora őszi napsugarak aranyos foltot rajzoltak az avarra.

Ha megemelünk egy félig-meddig földbe ágyazódott vaskos ágat vagy tuskót, néha valószínű miniállatkeret találunk alatta. Ott rejtőzik az éjszakai életmódú kékfutrinka, de láthatunk ászkákat, pókokat, csupasz csigákat, ezerlábúkat és még sok más apró állatot. A korhadó avarral és gombákkal táplálkozik az ikerszelvényesek közé tartozó erdei vaspondró.

Ősszel mindig nő a parkok és az arborétumok látogatottsága, ami valószínűleg a lombszíneződéssel magyarázható. A levelekben gyönyörködve azonban sok vonuló madarat is megfigyelhetünk. A parkokban is sok ember jár, ezért az ott élő mókusok is jobban bíznak az emberekben, néhány lépésnyire sétálhatnak el mellettük anélkül, hogy a fára menekülne. De alig állunk meg, viselkedésük nyomban megváltozik. A legközelebbi fatörzsre kúsznak, s

kaffogó hangot hallatva és a farkukkal idegesen csapkodva fejezik ki nyugtalanságukat. Ha tovább sétálunk, hamar megnyugszanak, s néhány másodperc múltán már újra az avarban vagy a pázsiton keresgélnek.

Sch. E.

Repülő kacsza?

A különleges növények között is a legkivívőbbak közé tartozik az ún. repülő kacsza.

Talajlakó növény, magassága 50 cm körüli lehet. Zöld szárán 2–4 apró kiskacsza alakú virág található, ezek lilás vagy vörösesbarna színekben pompáznak. Sajnos az ausztrál vadonokban élő virágot lehetetlen lakásban tartani. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy egy, maximum két évig hoz ilyen körülmények között virágokat, utána elpusztul.

Luca-napi mese

Amikor Szent Lúcia felment a mennybe, mindenki csodálkozott, hogy milyen fiatal. Hamarosan meghódított mindenkit kedvességével és csodálatos szemeivel, amelyekből annyi fény áradt. Még a szigorú Szent Péter is megszerette és pártfogásába vette, ahogy a nagyapák teszik az unokáikkal.

Így teltek el a napok a mennyországban, boldogságban és békében. Lúcia élvezte ezt, arra gondolván, hogy milyen messze van már tőle a szenvedés és a gonoszság, amely a földön uralkodik, ugyanakkor fáj a szíve a lentiek miatt. Szent Péter, akinek a kora ellenére éles volt a látása, észrevette ezt a szomorúságot Lúcia szép szemeiben, magához hívta hát, hogy beszéljen vele. Lúcia azt kérte tőle, tegye lehetővé, hogy viszontláthassa akárcsak egy pillanatra is szicíliai faluját és annak szegényeit.

Szent Pétert annyira szíven találta ez a kívánság, hogy napokon-éjeleken keresztül járt fel-alá a puha felhőkön, azon gondolkodván, hogy elégíthetné ki Lúcia kívánságát. Végülis összeszedvén bátorságát, úgy határozott, megkérdezi a Jóistentől. Alázatosan az Úr elé járult, még a szemét se mertte felemelni mély tisztelete jeléül, úgy adta elő a kérést.

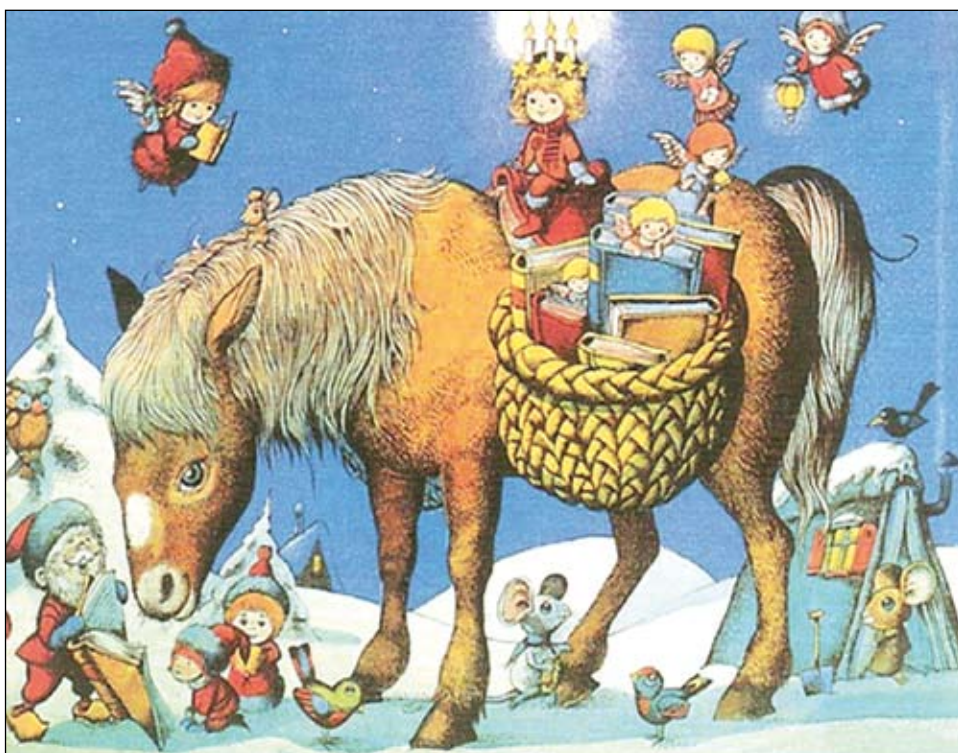
Utána mozdulatlanul várta, hogy mi lesz. Egyszer csak csilingelést hallott: össze-rezzent és felnézett. A Jóisten kezében egy apró aranykulcsot pillantott meg.

– Fogd, Péter, és add Lúciának, ez a kis ablak kulcsa, amely a világra nyílik.

Péter ugyancsak meglepődött, majd felkapta a kulcsot és mint egy gyerek, boldogan elrohant vele, hogy Lúciának odaadja.

Felragyogott Lúcia szeme, és rögtön felszálltak mindketten egy felhőre, amely a varázsos kis ablakhoz vitte őket. Odaérvén, Lúcia, remegő kézzel bedugta a kulcsot a zárba, és láss csodát, mint varázsütésre, megjelent alattuk a világ. Lúcia boldog volt, és egy jó ideig nem is kíváncszott a világot látni.

Egy éjszaka azonban távoli nyögés, sóhajtozás riasztotta fel álmából. Kinyitván a kis ablakot, egyszer csak elébe tárult, amit előtte nem látott még soha: látta a sok igazságtalanságot, gonoszságot, de főleg a gyerekeket, akik szenvedtek és sírtak. Keserű szívvel csukta be az ablakot, és nagyon elszomorodott.

Úgy szeretett volna segíteni, főleg a gyerekek sorsa aggasztotta, hogy pont ők, az ártatlanok és védtelenek, ennyi rosszat kell hogy elszendvedjenek egyes felnőttek részéről. Közben Szent Pétert, aki figyelemmel kísérte Lúcia kedvváltozását, hívatta az Úr, akinek szintén nem került el figyelmét a dolog.

– Péter – szólt hozzá a Jóisten –, én tudom, mi aggasztja Lúciát: a sok szenvedés és nélkülözés, amelynek a gyermekek vannak kitéve.

Majd hozzátette:

– Úgy határoztam, rábízom, hogy évente egy napra a földre egy kis vidámságot vigyen. Mondd neki, Péter, hogy december 13-án, mártíromsága évfordulóján, leszállhat a földre, hogy ajándékot vigyen a gyerekeknek. És most menj, mert azt akarom, hogy visszatérjen szemébe a fény.

Péter olyan jókedvre kerekedett, hogy megölelte az Urat, és gyorsan elsietett, hogy Lúciának elvigye a jó hírt. Az először nem is akart neki hinni, utána viszont nagy örömmel telt el.

Egy volt csak a gond, már csak néhány nap volt hátra december 13-ig, és a mennyországban nem volt se játék, se édesség, vagy hasonló, amit a gyerekeknek lehetett volna vinni. Péter azonban feltalálta magát. Fogta a kulcsot, és hívta Lúciát, hogy kövesse.

– Nyisd ki az ablakot, és nézz csak ki oda az ürbe! Látod azt a játékklova, kisvonatot, mackót, babát, trombitát? Tudod, mik azok? Azok felesleges és elfelejtett játékok, amelyeket az elkényeztetett és sohasem elégedett gyerekek meguntak. A játékok olyanok, mint az emberek, ha nincs társaságuk, ha senki sem játszik velük, inkább az űrt választják, abban reménykedve, hogy majdcsak rájuk akad egy olyan gyerek, akinek van kedve játszani. Rajta, szedd össze, és vidd el őket azoknak a gyerekeknek, akiknek szükségük van rájuk.

– Jaj, nagyon köszönöm, Péter – mondta Lúcia, és hozzáfogott, hogy összeszedje a sok elhagyott játékot. December 12-én estig dolgozott, majd mind betette őket egy nagy zsákba, amit a hátára vett.

– Jaj, Lúcia, nem fogod azt a nagy terhet bírni – mondta Péter. – Van valaki, aki segíteni tudna neki?

– Iá, iá – szólt egy számár.

– Te leszel hát az, kis csacsim, ha Lúcia is akarja! – mondta Péter.

– Jól van, kis csacsim, te leszel a hűséges kísérem – simogatta meg Lúcia a samarat. – Majd meglátod, hogy fognak örülni a gyerekek, ha meglátnak minket!

Így történt hát, hogy azóta is minden évben december 13-án Lúcia és samara meglátogatja a jó gyerekeket, hogy ajándékot vigyen nekik. (babamama)

Mándy Iván Robin Hood

(Részlet)

Tuck barát

Nos, Tuck barát kutyául fáradt volt. Ez a rémes hőség meg egészen elálmosította. „Éppen eleget gyalogoltam – gondolta –, itt az ideje, hogy pihenjek egy kicsit. Hiába járom a sherwoodi erdőt, úgy látszik, Robin Hoodot mégse találom meg. Hej, pedig de szeretnék vele találkozni!”

Megállt. Körülnézett. A ragyogó napfényben még kopottabbnak hatott ócska, foltos, barna kámszája. És a kerek kalapja! Csupa zsírfolt, szakadás! De a kopott kalap alatt széles, derűs arc mosolygott.

– Ahá – bólintott a barát –, ott egy pompás fa! Milyen árnyékos! Ha nem csalódom, kitűnően fogok aludni.

A fa alá heveredett. A kámsza alól előhúzta a kardját. „Úgy ni, kardocskám, csak ide mellém! Sose tudhatjuk, mikor támadnak meg. Az ember legyen óvatos!”

Levette a kalapját, és a fának támasztotta a hátát. „Ugyan hol a csudában bujkálhat az a Robin Hood? – gondolta. – Annyi mindent beszélnek róla. A szegények védője, a legjobb angol íjász... Aztán, nos igen, aztán mást is mondanak. Bizony, nagy bitang ökelme, alaposan pusztítja a király vadjait! De ezt a nottinghami urak mondják. Így hát, azt hiszem, hogy Robin Hood derék legény. Mindenesetre szeretnék vele találkozni.”

De csakhamar elfelejtette Robin Hoodot, a nottinghami urakat, és szép csendesen elszundított.

Arra ébredt, hogy az orrára koppan valami. Ejnye, most megint! Egy makk gurult az ölébe. Álmosan hunyorogva felnézett a fára.

És akkor valaki felkacagott.

– Ne a fára pislogj, derék barát!...

Egy páncélos, sisakos vitéz állt az egyik bokornál. Vállán íj, oldalán kard, övében két hatalmas tőr. Csipőre tett kézzel nézte Tuck barátot.

– Azért ébresztettelek fel, mert nagyon horkoltál!

Tuck barát nagyot ásított. Egy darabig csak nézte a páncélost, aztán kacagott.

– Mit nevezsz? – kérdezte a vitéz. – Talán örülsz, hogy felébresztettelek?

– Azt éppen nem mondhatom, mert bizony pompásan aludtam. De arra gondoltam, hogy milyen savanyú képet fogsz vágni!

– Aztán miért?

– Mert nincs egy fityingem se! Te pedig azt hitted, hogy nagyszerű zsákmányra akadsz! – A fejét csóválta. – Nem, nem, fiam, hidd el, hogy üres a zsebem! Üresebb már nem is lehetne. Nagyon nehéz engem kifosztani, mert nincs semmim. Szegény barát vagyok.

De most a páncélos vitéz nevetett.

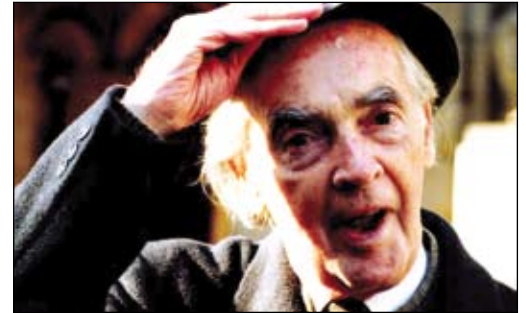
– Derék barát, hát azt hitted, hogy a pénzedet akarom?! Egész másért ébresztettelek fel!

– Halljuk!

– Itt a közelben van egy patak. Nagyon megáradt, és nem tudok rajta átmenni. Szeretném, ha a nyakadba vennél és átvinnél.

Tuck barát nyelt egyet. Fölállt.

– Hát Isten nevében! No, ugorj a nyakamba! Várj, majd előbb lehajolok! Így, ni! – És meg se nyekkent, amikor a páncélos vitéz a nyakában termett.

„Micsoda bivalyerős nyaka van – gondolta a páncélos. – No, de meglátjuk, hogy visz át a patakon.” – Sarkantyújával szelíden oldalba bökte a barátot.

– Gyerünk! Gyerünk!

Tuck nagyokat szuszogva, átvitte a patakon a fegyverest. Egyszer se botlott meg. De azért bizony örült, amikor végre partra ért.

– Megérkezünk, lovag úr!

A vitéz leugrott Tuck nyakáról.

– Köszönöm, barát... – Többet nem tudott mondani, mert a barát hátracsavarta a karját.

– Mi az, csak nem akarsz megölni? Hiszen szerzetes vagy, Isten szolgája.

A barát nagyot nevetett.

– Megölni?! Ó, dehog! Csak egy szerény kérésem volna. Egy roppant szerény kérésem. Tudod, nemes lovag, a túlsó parton felejtettem az imakönyvemet. Szeretném, ha átvinnél!

– Micsoda?!

– Jól értetted, hős vitéz! – mosolygott Tuck barát. – Vigy át a másik partra. Különbön bizony pörül járhat! És hidd el, kár lenne értened.

És a következő percben a kövér, testes barát a lovag nyakán termett. A lovag szuszogni se tudott. Jobbra-balra dülöngélt. Tuck vidáman oldalba bökte.

– Induljunk, nemes paripa! Keljünk át a patakon! Csak rajta, rajta!

De a „nemes paripa” bizony nehezen mozgott a patakban. Egypárszor majdnem fölbukott. A barát ilyenkor a sisakjára ütött.

– Vigyázz, hóó!

Mit tehetett a lovag? Vigyázott. Már azt hitte, sosem éri el a túlsó partot.

Végre megícscsak elérte. A barát még egyszer kedélyesen hátba vágta.

– Jól van, lovacskám!

Lóvá tett lovagok és az igazság bajnokai

Legtöbbünket rettentően zavar, ha igazságtalanságot szimatolunk valahol. Ez különösen igaz, ha velünk történik ilyen eset. Éppen ezért érzünk megkönnyebbülést, sőt akár boldogságot is, ha helyreállnak a dolgok, felszámolódik az igazságtalanság.

Mándy Iván (1918–1995) nem csupán remek és egyedi hangú rövid-prózájáról ismert, hanem ifjúsági regényein is generációk nőttek fel, annak ellenére, hogy egy ideig egyáltalán nem adták ki könyveit, és később sem vállalt állást. Hóza Éva vajdasági irodalomtörténész egy interjúban így emlékezik vissza Mándyra: „Udvarias, régi vágású, megnyerő ember volt. Áradt belőle a szó, de minden mondatát megkérdőjelezte. **Butaságot mondtam? Jó volt, amit mondtam?** Úgy beszélt, ahogy írt.” Nem véletlen, hogy a párbeszédei ennyire szórakoztatóak, helyszínei, figurái ilyen karakteresek, még ha ifjúsági könyvei nem is hivatottak az egész életmű

jellemzőit felvonultatni, felmutatni. Azonban már a fenti szövegrészlet is Mándy prózájának letisztultságáról árulkodik, és az életrajzzal is kapcsolatba hozható a Robin Hood-történet feldolgozása.

Robin a sherwoodi erdőben tanyázó banda feje, egy valódi igazságosztó, aki szembeáll a nottinghami bíróval. Olyan ő, mint Lúdas Matyi, vagy amilyenén Rózsa Sándor alakját formálták a mondák. Mindannyian az egyszerű, szegény és kizsákmányolt, de tiszta és erkölcsös ember pártján állnak, és megleckéztetik a hatalmasokat, a bűnösöket, a pöffeszkedőket. Ebben a regényben a jók tényleg jók: furfangosak, szórakoztatók, igazságosak, a gonoszok ostobák, kicsinyesek. Mindezek miatt azonosulhat könnyedén az olvasó ezekkel a figurákkal, akiknek tettei által végre helyreáll az áhitott egyensúly és igazság a világban.

Herédi Károly

Luca-napi hiedelmek és szokások

Szinte egész Európában nevezetes nap december 13-a, amikor Szent Lúciára, Lucára emlékezünk. A Gergely-naptár bevezetésével 1582-től Luca napjára esett az év leghosszabb éjszakája, éppen ezért a hiedelem a gonosz erőkhöz kapcsolta. Kevés olyan jeles nap van, amelyhez annyi szokás, hiedelem, jóslás, tiltás kapcsolódna, mint ehhez a naphoz. A néphit kétféle Lucát ismer: a jószágost és a boszorkányost – ez utóbbi terjedt el a néphagyományban.

Lássuk hát, miért is ez az adventi, a karácsonyi ünnepre való készülődés időszakának egyik legizgalmasabb napja!

Szent Lúcia vagy Luca valójában a keresztények által az 5. század óta tisztelt vértanú, aki keresztény hitre tért, és hitének megőrzéséért mártírhalált halt. A legenda szerint előkelő siracusai (Szicília) családból származott. Amikor édesanyja súlyos beteg lett, elzárándokolt vele Szent Ágota sírjához Cataniába, hogy ott fohászodjanak. Anyja gyógyulása után álmában megjelent Szent Ágota, aki húgának nevezte őt, és elmondta neki, hogy saját hitével is meg tudta volna gyógyítani anyját. Megígérte Lúciának, hogy szüzessége és szeretete jutalmaként Isten nagy dicsőségben fogja részesíteni Siracusa városát. Lúcia kérésére anyja megígérte neki, hogy nem fogják férjhez adni, és hozománya fölött tetszés szerint rendelkezhet. Lúcia szétszította vagyonát a szegények között. A vőlegényének kiszemelt ifjú ezt rossz szemmel nézte, és amikor ráébredt, hogy elesett a házasságtól is, a hozománytól is, bosszúból bíróság elé hurcolta Lúciát. Paschasius bíró először arra utasította a leányt, hogy mutasson be áldozatot a pogány isteneknek, de ő ezt megtagadta. Ezután prostitúcióra akarta kényszeríteni, de a Szentlélek olyan nehézzé tette a testét, hogy nem tudták elmozdítani helyéről. Végül kegyetlen kínzások után a bíró halálra ítélte a leányt. Miután a torkába kardot döftek, nem

Szent Lúcia

halt meg azonnal, csak akkor lehelte ki lelkét, amikor egy paptól megkapta az utolsó kenetet. Mártírhalála 304 körül következett be, emléknapja december 13-a.

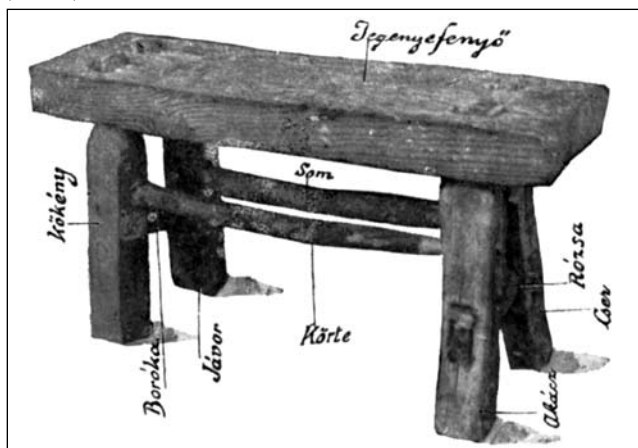
Lúcia a középkorban közkedvelt szent volt, legendája több művészeti megihletett. Az egyik leghíresebb Caravaggio Szent Lúcia temetése című képe. Lúcia a védőszentje a szembetegségben szenvedőknek és vakoknak (a Lúcia név a lux = fény szóból származik), a bűnbánó utcanőknek, valamint a hegyes szerszámokkal dolgozóknak.

Lucaszék, gombócjóslás, zöld búza

Lúcia napján a múltban tüzeket gyújtottak a hegyeken, tűzkarikákat görgettek le a hegyoldalakon, hogy a lángok az év legrövidebb napján (a Gergely-naptár óta a legrövidebb nap dec. 21-e) elűzzék a sötétséget.

A számtalan Luca-napi szokás közül a legismertebb a lucaszék készítése. A babonás hiedelem szerint, aki karácsony éjjelén feláll rá, az meglátja a falu boszorkányait. Készítője Luca napjától kezdve mindennap faragott rajta egy kicsit, de csak karácsony estéjére volt szabad elkészülnie vele. (Ezért terjedt el a mondás: Lassan készül, mint a Luca széke.) A lucaszéket kilencféle fából kellett készíteni (kókény, boróka, körte, som, jávor, akác, jegenyefenyő, cser és rózsa), de miután elkészült és megcsodáltak, el kellett égetni. A néprajzi gyűjteményekben ezért csak kevés található belőle.

A Luca-kalendárium szerint a Luca-nap és a karácsony közötti 12 nap időjárását jól meg kell figyelni, mert az a következő 12 hónap időjárását jellemzi.

Milyen fából készül a lucaszék?

Férjtalálás papíron?

Luca-napi boszorkánykonyha

December 13-a az év legrövidebb és egyben legsötétebb napja, így nem csoda, hogy számos babona, hiedelem fűződik hozzá. Van, ahol úgy tartják: Luca boszorkányszerű, embert, állatot egyaránt megrontó nőszemély. Természetesen, mint minden rontásnak, ennek is van ellenszere. Ez nem más, mint a közismert őrző-védő fokhagyma, ami, úgy tűnik, nem csak a vámpírok ellen vehető be. A ház/lakás több pontján helyezzünk el néhány gerezdet, és a rossz erők biztosan elkerülnek minket.

A lányok, asszonyok egykor erre a napra mint ünnepnapra tekintettek. Tilos volt ugyanis mindenféle hasznos tevékenység, házimunka. A hiedelem szerint amit ezen a napon kezdenek el, azt sosem fejezik be. Luca-napra ne hagyjunk jól látható helyen a lakásban, illetve a ház körül seprűt, mert az nem más, mint a boszorkány lova. Ez a nap egyértelműen a hagyományokról, babonákról szól, de gondoljuk egy kicsit a hasunkra is. A klasszikus lucapogácsán túl íme néhány olyan finomság receptje, amit ti is elkészíthettek.

Burgonyás pogácsa

Hozzávalók:

30 dkg burgonya
4 dkg élesztő
8 dkg liszt
15 dkg margarin
1 tojás
pici só

kevés cukros tej az élesztő felfuttatásához

A meghámozott burgonyát sós vízben puhára főzzük, leszűrjük (a főzővízből egy keveset félre kell tenni a gyúráshoz), összetörjük. Összedolgozzuk a cukros tejben felfuttatott élesztővel, a liszttel, a margarinnal, kevés sóval, hogy nyújtható tésztát kapjunk. Körülbelül egy centi vastagságúra nyújtjuk, félbe hajtjuk, majd újra kinyújtjuk. Egy órát hagyjuk pihenni, és szaggathatjuk is. A pogácsák tetejét késsel berácsozzuk, megkenjük tojással, megszórjuk egy csipet sóval és szezámmaggal. Előmelegített sütőben 200 fokon aranybarnára sütjük.

Luca-napi varázsgombóc

Hozzávalók:

só
10 dkg vaj
1 evőkanál rumaroma
15 dkg dió
15 dkg baracklekvár
citromhéj
30 dkg porcukor

2 zsemle
20 dkg tehéntúró
3 tojás
18 dkg búzadara
1 liter tej

A forrásban levő tejbe habverővel belekeverjük a búzadarát. Sűrűre főzzük. Félretesszük, majd amikor kezd kihűlni, hozzáadjuk a tehéntúrót, a tojásokat, a lehámozott, apró kockákra vágott zsemleket, a reszelt citromhéjat, az 5 dkg porcukrot és a csipetnyi sót. A tésztát kb. 15 percig pihentetjük.

Közben a lekvárhoz 2-3 evőkanál porcukrot adunk, majd hozzáadjuk a diót és a rumaromát is, összekeverjük.

A tésztakorongokat kissé szétlapítjuk, majd mindegyikre teszünk a lekváros töltelékből.

Lisztezett deszkán gombóccá formázzuk, majd forrásban levő, enyhén sós vízben 10-15 perc alatt kifőzzük a gombócokat. Leszűrjük, és cukros dióba forgatjuk őket.

Rezes pogácsa

Hozzávalók:

25 dkg kukoricaliszt
7 dkg vaj
1 evőkanál cukor
2 dl tej
pici só

A lisztet a vajjal eldolgozzuk. Hozzáadjuk a sót, a cukrot, a tejet, és jól összegyúrjuk. A tésztából pogácsákat szaggatunk, kicsit ellapítjuk a tetejüket. Kivajazott tepsiben, előmelegített sütőben világos barnára sütjük.

„Csacsi kicsi medvebocs, kóccal tömve”

Micimackó és barátai történeteinek generációk nőttek fel. A Micimackó című regényt A. A. Milne írta. A fő ihletforrása 1920-ban született fia, Christopher Robin volt, aki első születésnapjára az apjától ajándékba egy játékmackót kapott, amit Edwardnak nevezett el. A kisfiú és a maci elválaszthatatlanok barátok lettek. Robint ötévesen elvitték a londoni állatkertbe, ahol teljesen elbűvölte az, hogy élő medvét láthatott. Ezt a medvét Winnie-nek hívták, ezért a saját mackóját is átkeresztelte. A regény többi figuráját is Christopher Robin plüssállatai ihlették, Fülel, a számára 1921-ben karácsonyi ajándék volt, Malackát egy szomszédától kapta, hamarosan pedig Kanga és Zsebibaba is csatlakozott a társasághoz. Milne rövid történeteket kezdett írni fia és plüssbarátai kalandjairól. Tulajdonképpen ennek eredménye lett a Micimackó című könyv, amelynek első kiadása 1926. október 14-én jelent meg Nagy-Britanniában, E. H. Shepard illusztrációival. Ezután a világ számos nyelvére lefordították, Karinthy Frigyes fordítása 1935-ben jelent meg Magyarországon. Micimackó az idősebbek tetszését is elnyerte, Benjamin Hoff amerikai író 1982-ben kiadta a Micimackó és a Tao című könyvet, amelyben a keleti taoista filozófiát mutatja be Micimackó és barátai segítségével, folytatásként pedig megjelent a Malacka és a Tao is. Időközben Micimackó annyira közkedvelt lett, hogy beköltözött a rajzfilmek, a filmek és a színház világába is.

Ötvenéves a szovjet Micimackó

Az első Micimackó-rajzfilm, a Micimackó és a méhecskék fája 1966-ban jelent meg és 25 perces volt. Ezt követte a Micimackó viharos napja, majd pedig a Micimackó és a Tigris. Lényegében ezeket egyesítette az első animációs film, az 1977-ben megjelent Micimackó kalandjai. Kevésbé ismeretes, de az egykori Szovjetunióban is készítettek Micimackó-rajzfilmeket, méghozzá kerekén 50 ötven évvel ezelőtt. Míg a Disney-rajzfilmek nagyjából hűek maradtak E. H. Shepard rajzaihoz, ezekben nagyon másképp néznek ki a figurák. A szovjet Micimackó meg-

alkotója Fjodor Kitruk volt, aki valójában egy trilógiát hozott létre, ennek első részét 1969-ben mutatták be. Ezután 1971-ben megjelent a Micimackó látogatóba megy, a következő évben pedig a Micimackó és a gondok napja. Fjodor Kitruk Micimackója világszerte nagyon is megbecsült a medvebocs rajongói közt, beleértve szakembereket is. A rajzfilm hősei 1988-ban és 2012-ben is orosz postabélyegre kerültek, szoborcsoportot is készítettek róluk, ezt egy parkban állították fel.

A külsőségek mellett a legnagyobb különbség a szovjet és a Disney-féle Micimackó között az, hogy az előbbiben nem szerepel Róbert Gida.

Micimackó filmen

Habár Micimackó többféle alkotásban is szerepelt, az első úgymond élőszereplős Micimackó-filmre 2018-ig kellett várni. A Barátom, Róbert Gida, eredeti címén Christopher Robin filmet tavaly mutatták be. Ebben a felnőtt, a régi játékaiktól és a Százholdas Pagonytól már elszakadt Róbert Gida történetét kísérhetjük, akinek az életét megváltoztatja, hogy újra találkozik Micimackóval. A filmben az immár felnőtt Róbert Gidát Ewan McGregor játssza, a mesefigurák pedig leginkább élő játékbabákra hasonlítanak, de természetesen számítógépes animáció eredményeképp jöttek létre. Érdekes, hogy mivel a magyar változatban a címszereplő neve, Róbert Gida túl gyermekes hangzású egy családos, felnőtt esetben, így a magyar szinkronban az emberek sosem szólítják a szereplőt a nevének, mindig csak valamilyen általános, helyzettől függő jelzővel illetik őt. Csak a Százholdas Pagony lakói, és esetenként maga a címszereplő használja a Róbert Gida nevet.

Összeállította: Lukács Melinda

Elhunyt D. C. Fontana

80 éves korában elhunyt D. C. Fontana. Az ő neve minden bizonnyal csak a vérbeli sci-fi rajongók számára ismert, kiváltképp a Star Trek univerzum kedvelőinek, hiszen D. C. Fontana az Ūrszekek írói csapatához tartozott. Mivel rövidítve használta a nevét, sokan nem is tudták, hogy nőről volt szó. Teljes nevén Dorothy Catherine Fontana New Jerseyben született, és női mivolta ritka példának számított a Star Trek univerzum írói közt. Márpedig ő alkotta meg a Star Trek-mítosz egyes kulcsfontosságú elemeit, például a Leonard Nimoy által alakított Spock családi hátterét. D. C. Fontana nevét a három évadot megélt eredeti sorozat 11 epizódja kapcsán emelték ki íróként, később részt vett egyebek közt a San Francisco utcáin, a Logan futása és a Dallas írásában is. Halálának híré a Star Trek hivatalos oldalán közölték.

A leghallgatottabb előadók

Az év és az évtized végéhez közeledve, egyre-másra készülnek az idei esztendő és az elmúlt tíz évet áttekintő listák. Nemrég azt tudhattuk meg, hogy a dekád leghallgatottabb előadója Drake lett a One Dance című dallal. Őt követi Ed Sheeran a Shape of You-val. A sort Post Malone, Ariana Grande és Eminem folytatja. Idén a leghallgatottabb zeneszám Shawn Mendes és Camila Cabello *Senorita* című dala lett. Ezt követi Billie Eilish a *Bad Guy*-jal, viszont debütáló lemeze, a *When We All Fall Asleep Where Do We Go* az év legnépszerűbb albuma lett, ráadásul először fordult elő, hogy egy női előadó került az év végi felmérés csúcsára. Nagy-Britanniában Billie Eilish a második helyre szorult, a szigetországbán a listavezető Lewis Capaldi *Divinely Inspired To A Hellish Extent* című bemutatkozó lemeze lett.

Tavasza érkezik

A Marvel-rajongókat már jó ideje lázban tartja a Fekete Özvegy, pontosabban a film készítése. Ezzel kapcsolatban egyre több hír jelenik meg. Ez a film lesz a Bosszúállókból megismert Natalia Romanova, azaz Natasha Romanoff előzményfilmje, egyúttal a Marvel moziuniverzum huszonnegyedik alkotása. A film rendezője Cate Shortland, írója Jac Schaeffer és Ned Benson. A főszerepben természetesen Scarlett Johansont láthatjuk majd, aki egy interjúban, sejtelmesen ugyan, de beszélt a filmről. A színésznő elárulta, hogy nemrég befejeződött a forgatás, még nagyon frissek az élményei, és még nincs teljes rálátása az egész filmre, de ő úgy gondolja, hogy az önmaguknak való megbocsájtásról, és kicsit a családról is szól majd. Közben érkeznek az előzetesek is. A bemutató tavaszra lesz.

Jacko kesztyűje

Johnny Deptől sok minden kitelik. Nemrég arról olvashattunk, hogy egy különleges vagy inkább bizzar projektumot karolt fel. Elvállalta, hogy producere lesz egy kacifántos című satirikus musicalnek. A produkció címe valóban hosszú és nyakatekert: *For the Love of a Glove: An Unauthorised Musical Fable About the Life of Michael Jackson, As Told By His Glove* (azaz: A kesztyű szerelmére: nemhivatalos mesemusical Michael Jackson életéről – ahogy azt a kesztyűje elmeséli). A címetől már csak a története furcsább, arról szól, hogy négy úrlény gaztettek elkövetésére veszi rá Jackót, még hozzá a kesztyűjén keresztül. A készítőik állítólag nagyon jól haladnak a musical körüli munkálatokkal, olyannyira, hogy az alkotást talán már január végén bemutatják Los Angelesben.

Jelige: B.B.
Kedves Bizi!

Van az osztályomban egy fiú, akit már egy jó ideje cikiz a fiúk egy csoportja. Különösen a csapat vezérének számító fiú bántalmazza. Például ütögetik a fejét, beszorítják egy sarokba, és nem engedik ki, fölé tornyosulnak a szünetekben, lépten-nyomon piszkálják. Az osztályfőnöknő beszélgetett már a fiúkkal, büntetést is kaptak, de a cikizés folytatódik. Sokszor nagyon kellemetlen a légkör az osztályban, senki sem mer semmit szólni ennek a bandának, mert félünk, hogy tagjai a többieket is bántani fogják. Mégis mit tehetnénk, hogy végre egy normális, összetartó osztály legyünk? Segíts!

Válasz:

Kedves B.B.!

Az, ami az osztályodban történik, egyértelműen kimeríti az erőszakoskodás, a terrorizálás, a bántalmazás, a bullying fogalmát. Fontos foglalkozni vele, orvosolni, de legfőképpen megelőzni, mert a társaktól elszenvedett zaklatásnak súlyos következményei lehetnek a gyerek, az egyén személyiségfejlődésére, a későbbi életére. Mivel minden tanintézményben nulla toleranciát hirdetnek a törvényes előírások az erőszak minden fajtájával szemben, és egységes eljárásrend, protokoll van arról, hogy a tanügyi intézményekben hogyan kell eljárni olyan esetekben, amikor az erőszak, bántalmazás, diszkrimináció vagy elhanyagolás jelenléte merül föl, tennetek kell! Első és alapvető, hogy szólni kell az osztályfőnöknek, az iskolai erőszak-megelőző szakteam tagjainak (akiknek a neve megtalálható az iskolai hirdetőtáblákon) vagy bármelyik tanárnak, iskolában dolgozónak. A bántalmazott társatoknak, vagyis az áldozatnak nem szabad titkolnia, hogy mi történik vele. Szólnia kell a vele történetéről, mégpedig elsősorban a szüleinek és az osztályfőnöknek. Ne hallgasson, ne hallgassatok róla, mert ezek az esetek nem tartoznak az „árulkodások”^{*} közé. Az iskolai zaklatás (bullying) sokféle arcot ölthet, és sokszor nagyon nehezen megragadható jelenség, mert általában a felnőttek, a tanárok előtt rejtve van. Mivel a zaklatásnak különböző formái vannak: szóbeli, testi, információs technológiával való visszaélés (cyberbullying), szexuális, szociális stb., minden esetben az első lépés, hogy bármilyen módon le kell állítani, és beüzemeltetni kell róla a közösségben, segítséget, támogatást kell nyújtani az áldozatnak. Nem szabad megengedni, hogy a zaklatót támogatók uralkodjanak mindenki felett.

A zaklatók azok, akik az áldozatot kipécézik, akik kezdeményezik a zaklatást, és aktívan részt is vesznek benne.

A csatlósok azok, akik nem kezdeményezik ugyan a zaklatást, de tetszik nekik, és aktívan részt vesznek benne.

A passzív zaklatók nem kezdeményezik a zaklatást, és nem is vesznek részt benne, de nyíltan biztatják a bántalmazókat.

A passzív támogatók, más néven lehetséges zaklatók, nem mutatják ki, de kedvüket lelik a zaklatásban.

Az utóbbi kettő, főként a passzív támogató a külső szemlélő számára inkább közönyös báméskodónak tűnik.

Ha meg akarjátok szüntetni a zaklatást az osztályotokban, ápoljátok az osztályon belüli barátságot, ne hagyjátok magára az áldozatot. Álljatok mellé! Miért? Mert az iskolai erőszakkal foglalkozó kutatók szerint a legjobb védőfaktor az erőszakkal és zaklatással, az elmagányosodással szemben a minőségi barátság. Barátkozzatok, mert csak így tudjátok gyarapítani a védelmezők és a lehetséges védelmezők körét az osztályotokban.

Jelige: Duó
Kedves Bizalmas!

Nyolcadikos barátnők vagyunk, akik ugyanabba a fiúba letünk szerelmesek. Ez bennünket egyáltalán nem zavar! A gon-

dunk az, hogy a fiú tudja, hogy szerelmesek vagyunk belé, de mi úgy látjuk, hogy egyikünk se tetszik neki.: (Van, amikor mosolyogva néz ránk, jó hozzánk, és beszélgetünk is, de megtörténik, hogy undokul viselkedik velünk, mintha utálna bennünket. Barátkozni szeretnénk vele, hogy jobban megismerjük egymást, de nem tudjuk, hogy kerüljünk közelebb hozzá. Please, help! Bol-dogtalanok vagyunk!

Válasz:

Kedves lányok!

Úgy érzem, hogyha én lennék a fiú helyében, bizony én is ilyen ellentmondásosan viselkednék veletek, mint ő, mert sokszor nagyon megerhelő tud lenni a rajongás. Vagy éppen messze ívbén kerülnétek benneteket. Jó lenne, ha elővennétek a beleélő, empátikus képességeket, hogy jobban belelássatok abba, hogy a fiú hogyan érezheti magát. Képzeljétek el, hogy ha ti lennétek ő, mit tennétek, hogyan viselkednétek ilyen helyzetben. Azt hiszem, ti sem tudnátok mit kezdeni vele. Először is döntsétek el, mit is szeretnétek a fiútól: barátságot vagy szerelmet. De azt is megtehetitek, hogy félreteszitek ezt az egész szerelmi dolgot, és addig mással foglalkoztok: tanulással, sportolással, táncsal stb. Nemsokára azt fogjátok észrevenni, hogy már más fiúk dobogtatják meg a szíveteket!

Jelige: Bonbon
Kedves Bizi!

Kérlek, segíts! Örültem tetszik egy fiú, akivel egy iskolába járok, de nem vagyunk osztálytársak. A barátnőim azt mondják, hogy hagyjam, mert már van csaja, aki melleleg idősebb is nála. A fiú viszont azt állítja, hogy szakítottak... Együtt voltunk egy hegymászó túrán, és ott ismertük meg egymást közelebről. Jókat beszélgettünk egész nap. Sok mindenről szó volt. Úgy érzem, nemcsak tetszik, de szeretem is! Hogyan mondjam meg neki? Help!

Válasz:

Úgy látom, hogy ez a hegymászó túra nagyon termékeny volt, hisz a nap folyamán már megtettétek az első lépést: barátságot kötöttetek. Most már neked nem marad más, mint ápolni az ott született barátságot: legyél kedves a fiúval, köszönjél neki, mosolyogjál rá, hívd meg a szülinapodra stb. Jó az egészben, hogy nem lesz nehez a közelében tartózkodni, hisz az iskolában gyakran találkozhatok. A többi pedig, ha mindketten úgy akarjátok, majd magától jön! Ami a volt csaját illeti, ki tudná jobban, hogy szakítottak-e, mint ő maga, ezért el is kell hinni neki, ha ezt állítja.

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

^{*} <https://wikiszotar.hu/ertelmezo-szotar/Arulkodas>: 1. Rosszindulatú vádaskodás előnyért cserébe; ártó szándékú közlés más személy szándékairól, terveiről, helytelen cselekedeteiről, hibáiról.

Ápoljuk a hosszú hajat!

Minél hosszabb a haj, annál törekenyebb a vége. Gondolj csak bele, ha például 45 centi hosszú a hajad, az azt jelenti, hogy a vége több mint hároméves. Vedd csak számba, min megy keresztül a haj három év alatt (szárítás, kiegyenesítés, festés)! Íme néhány ötlet, hogyan maradhatnak tincseid egészségesek.

Ne samponozd a végeket! – A sampont csak a fejbőrödbe masszírozd be, és hagyd, hogy csak átfolyjon a végeken – így nem száradnak ki.

Használj tápláló hajbalzsamot! A hajpakolás hosszabb ideig nyújt védelmet a hajformázók és a környezet káros hatásai ellen. Táplálja, nyugtatja a fejbőrt, a haj egészségesebb, könnyen kezelhető lesz tőle. Hetente legalább egy pakolást alkalmazz.

Vigyázz rá éjszaka – A gubancolódo haj a fésülésnél könnyen töredezik. Mielőtt hozzáfognál a fésüléshez, tegyél a hajadra olyan kondicionálót, amit nem kell kimosni. Fésülés után egy bevont hajgumival lazán fogd össze.

Ne fésüld agyon! – Nem kell esténként százszor átfésülnöd. Inkább ritka fogú fésűvel bontsd ki a gubancokat.

Jelek, melyekből tudhatod: anyukád a legjobb barátod a világon

Az első pillanattól kezdve hisz benned, sokszor még jobban, mint te saját magadban. Nem számít, mik a terveid az életben, mindig ott lesz neked, hogy eloszlassa a kétségeidet és támogasson. Az egyetlen, amit szeretne, hogy jól érezd magad, és ezért mindent meg is tesz.

Amikor valami jó történik velünk, azt meg akarjuk osztani a hozzánk közel állókkal. De a legelső, akinek mindenről tudnia kell, az az anyukánk. Ő pedig jobban fog örülni, mint hinnéd!

Amikor hezitálsz, az első, akihez fordulhatsz, az anyukád. A gondolatai, a tanácsai nagyon sokat számítanak, és komolyan veszed őket. Nem félsz őszintén beszélni neki azokról a dolgokról, melyek aggasztanak, hiszen tudod, hogy mindent meg fog tenni, hogy segíthessen. De anyukád is kikéri a te tanácsodat, mert tudja, hogy bízhattok egymásban.

Nem számít, hogyan érezd magad – jól, rosszul, vagy éppen csúfnak –, vele mindig nyílt lehetsz. Nem fog ítélkezni, hanem megpróbál megérteni téged, és mindent titokként őriz, amit mondasz neki. Nemcsak tanácsot tud adni, de hallgatni és figyelni is tud rád, ha éppen arra van szükséged.

Jól érzitek magukat egymás társaságában, de ha úgy érzi, beszélnie kell, beszélni fog. A kapcsolatodról, a ruhádról, az életmódodról – mert csak a legjobbat akarja neked. Beszélgetni az anyukáddal azért jó, mert tényleg érdekli a véleményed.

Ha távol élsz tőle, akkor is felhívhatod akár az éjszaka közepén vagy egy sűrű nap közben, mert ő mindig fog időt szakítani rád. Ő a legfőbb támaszod a nehéz helyzetekben.

A nehéz időszakokban az anya az, aki körülvesz a még szokottnál is erősebb szeretettel. Megtanít arra, hogy megszeresd önmagad, és a mentális egészségedet is támogatja.

Egymás élete, egészsége, kapcsolatai nagyon fontosak számotokra. Nem számít, hány éves vagy, az anyukád mindig aggódik érted, és érdeklődik felőled.

(kuffer.hu)

Írkafirka a messzi múltból

Elhiszed, hogy 800 évvel ezelőtt pont ugyanúgy szórakoztatták magukat az órán unatkozó diákok, mint ma?

Ülsz az órán, és annyira lassan telik az idő, hogy elkezdesz firkálni a könyvbe... Ismerős?

Vigyorgó fejek, pálcikaemberek, hihetetlen kreativitással továbbgondolt ábrák. Íme két firkálmány a régmúltból annak alátámasztására, hogy ez a tevékenység a diáksággal egyidős.

forrás: medievalbooks.nl

És így lett arc az iniciáléból...

800 évvel ezelőtti szájmű

Egy türelmetlen gyerekek köszönhetjük az adventi kalendáriumot?

A kis Gerhard Lang biztos nem hitte volna, hogy kedvenc szokása még egy londoni luxusáruházat is megihlet 150 évvel később. Pedig az adventi naptárt részben az ő türelmetlenségének köszönhetjük. De hogyan történt mindez, és miként került a naptárba csokoládé?

„Mikor jön már a Jézuska?” – a gyerekek évszázadok óta teszik fel a kérdést karácsony közeledtével. 1839-ben egy német gyermekotthon lelkésze, *Johann Hinrich Wichern* gondolt egyet, ráerősített húsz darab piros és négy fehér gyertyát egy régi szekérkerékre. Az adventi áhitatok alkalmával – az „Úr eljövételét” várva – pedig a ház apró lakói naponta meggyújthattak egy kisebb, piros gyertyát, illetve vasárnaponként egy-egy nagyobb, fehérét. Így született az első adventi koszorú, amely arra is választ adott a türelmetlenkedőknek, hányat kell még aludniuk karácsonyig.

A várakozás hetei

A visszaszámlálás az advent egyik fontos sajátossága, és már a XIX. századtól nyomon követhető a német és skandináv területeken. Valahol vonalakat húztak a falra a szülők, amiből minden nap egyet letörölhettek a gyerekek. Máshol naponta betettek egy újabb szalmaszálat a jászolba, hogy kényelmesebb legyen a kis Jézus fekhelye. Az észak-európai vidéken egy hosszú gyertyát metszettek be huszonnégy vízszintes vonallal, majd mindennap a következő vonalig égették. Mindeközben pedig énekeltek, imádkoztak és izgatottan várták a közelgő karácsonyt.

A latin „Adventus Domini” kifejezés annyit jelent: az Úr eljövele. Ebből rövidült az advent szó, amely az ünnepre való készülődés várakozással, reménnyel teli időszakát fedi. 2019-ben az adventi periódus december 1-jén, vasárnap kezdődött és 24-én, szenteste (kedden) békés családi együttléttel teljesedik ki.

Az első adventi naptárt 1851-re datálják, a szentképekkel díszített kezdeti forma az áhitatot, a keresztény vallási érzületet hirdette. 1902-ben

Johann Hinrich Wichern gondolt egyet...

egy hamburgi könyvesbolt adta ki az első nyomtatott adventi kalendáriumot, méghozzá egy tizenkettő, később huszonnégy részre osztott karácsonyi óralap formájában. Egy müncheni kereskedő, bizonyos Gerhard Lang 1903-ban már olyan naptárral rukkolt elő, amely két nyomtatott papírlapból állt: az egyik huszonnégy kivágható szentkép volt, melyeket a másik íven számozott keretekbe ragaszthattak a gyerekek.

Az első csokirejtekek

Lang úr kreativitása nem lankadt, évről-évre egyre kifinomultabb naptárakat jelentetett meg. Gondosan megrajzolt és kiszínezett képeket nyomott a lapokra, az utolsó képkockákon pedig mindig a fehér ruhás Jézuska szerepelt. A találékony könyvárus találta ki a csokis változatot is, méghozzá egy gyerekkori emlékének köszönhetően.

Édesanyja ugyanis advent kezdetével mindennap egy kartondarabra varrt sütidarabbal,

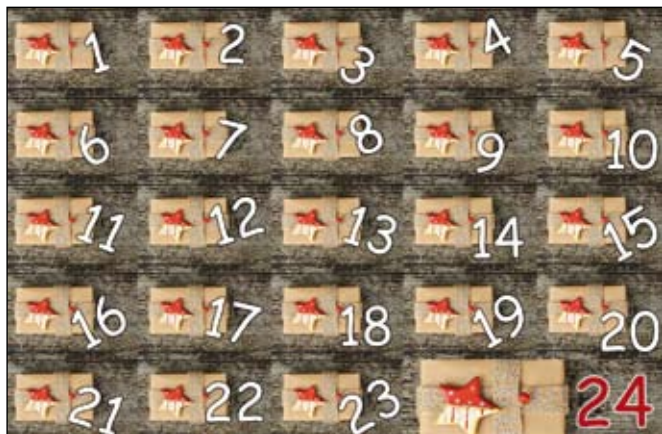
az úgynevezett Wibelével édesítette meg fia várakozását. A felnőtt Gerhard viszont már nem sváb specialitást, hanem csokoládét rejtett az adventi kalendáriumba, mely ráadásul kis házikót formált. A gyerekek rajongtak az ötletért, hiszen mindennap egy-egy csokoládéval közelebb kerültek a karácsonyhoz.

Az édes naptár egyhamar oly népszerűvé vált, hogy egyre többen gyártották. A húszas évektől már a legkülönbözőbb formájú csokikkal és grafikákkal ellátott kalendáriumok lepték el a boltokat advent idején, de a vallásos ábrázolás továbbra is mindegyikben közös volt. A második világháborút követően jó néhány évnek el kellett telnie, hogy ismét eme szép szokásnak hódoljon a kereszténység. Azóta azonban töretlenül hódít a világ minden táján. Manapság már a legkreatívabb tartalommal töltik meg a gyártók.

Különleges adventi naptárak

Az, hogy milyen gazdag az adventi naptárak választéka, 2010-ben a londoni Harrodsban is bebizonyosodott. A luxusáruház megalkotta egymillió dolláros kalendáriumát, amelynek tervezéséhez a Porsche Designt kérték fel. A férfiosztályon kiállított óriásnaptár mögé többek között egy nyolc és fél méteres motorcsónakot, egy dizájnkönyhát és egy értékes karórát is elrejtettek, nem beszélve az aranyfoglalatú napszemüvegről, amely ugyancsak ott lapult az egyik ablak mögött. Ebből a naptárból összesen öt darab készült, hogy legalább egy-egy jusson kontinensenként Richie Rich elszánt követőinek.

Ám a karácsonyi várakozást megtestesítő kalendárium jótékonyági célokra is alkalmas. Lipcse városa például éveken át a főpostánál állította fel saját, mintegy 1350 négyzetméteres naptárát. Az ablakokat különböző vállalatok, vállalkozások vehették meg, a befolyó összeg pedig a helyi gyermekjóléti intézményekhez került. Ugye mennyire illő a karácsonyhoz, a szeretet ünnepéhez?

Karácsony a szobádban

Ideje karácsonyi hangulatot varázsolni a szobádba, hiszen ismét itt van az egyik legkedvesebb ünnep az évben. Nincs ötleted? Adunk néhányat!

Asztali dísz

A legegyszerűbb, lehangulatosabb és egyik legszebb megoldás, ha egy közepes méretű díszet készítesz az asztalodra. Elkészítése: A biztos tartásért érdemes beszerezned egy habszivacsot, melyet aztán rögzítesz a kiválasztott edénykében. A habszivacsba már könnyedén beletűzdelheted a fenyőágakat, terméseket, tobozokat, masnikat, díszeket, figurákat. A díszet még inkább feldobja egy szép gyertya. Ha úgy döntesz, hogy meg is gyújtod, ne hagyd magára, mert könnyen lángra kaphat az egész! Ne feledd, a kevesebb néha több!

Világító dísz

Nagyon dekoratív tud lenni egy vázában néhány lehántolt ág, amely szépen világít. Műanyagból saját égővel ellátott díszet boltokban is beszerezhetsz, de olcsóbb lesz, ha te magad készítesz egyet. Elkészítése: Egy fűzfáról vágj le néhány vastagabb ágat. Az ágakat borító kérget egy kés segítségével távolítsd el. Száradás után az ágakat állítsd bele egy szép, átlátszó vázába, majd apró égőkkel díszítsd.

Gyertya

A karácsony elmaradhatatlan kellékei a gyertyák. A boltokban is vásárolhatsz különleges gyertyákat, de szebb megoldás és jóval olcsóbb is, ha inkább ellesed a frappáns ötleteket, és otthon megvalósítod azokat. Néhány tipp:

- Egyszerűen egy henger formájú gyertyatartót tekerj körbe egy aranszínű szalaggal.
- Egy üvegtálba tegyél vizet, és díszítsd aranszínű gyöngyökkel. Nincs is más dolgod, mint beszerezni néhány hasonló színű úszógyertyát, és gyönyörködni a látványban.

Akaszd fel!

Nagyon dekoratív tud lenni az összes dísz, amit fel kell akasztani valahova. Természetesen ebből a karácsony sem maradhat ki. Egy aranyos ötlet:

- Filcből vágj ki hópihéket, csillagokat, karácsonyfákat, szíveket. Fűzd fel őket, majd akaszd az ablakod elé. Különlegesebb hatást érhetsz el, ha a dísz végére egy csengettyűt akasztasz.

Karácsonyi illat

Egy illóolaj-párolgatóba csepegtess fenyőillatú illóolajat. Ha a párolgatód is a karácsonyt idézi, a hatás garantáltan nem marad el.

Plusz egy jó tanács

Ne feledd, a karácsony nem a pénzről, hanem a személyes érzésekről szól. Éppen ezért sokkal hangulatosabb, ha te magad díszíted fel a szobád, nem pedig bemész a boltba, és megveszed az első giccset, ami a kezed ügyébe kerül.

A karácsony nagyszerű alkalom a dekorációk készítésére. Élvezetessé és mókássá tehetjük ezáltal az ünnepet. Fenyőtobozból, dióból, pattogatott kukoricából, szárított gyümölcsökből különlegesen szép karácsonyfadíszek készíthetők.

1. Fenyőtobozból

Kölcsonözzünk havas jelleget fenyőtobozainknak egy kevés fehér spray felhasználásával! Hagyd teljesen megszáradni, majd kenj rá egy kevés csillámló ragasztót! Forgasd bele a tobo-

Csak természetesen!

zokat egy tál áttetsző csillámporba, és szárítsd meg! A tobozok felső részére köss egy szalagot, és tedd fel a karácsonyfára ezt a kedves, havas tájat idéző díszet!

2. Pattogatott kukoricából girland

Fűzd fel cérnára pattogatott kukoricát és tőzegáfonyát! Használj himzótűt a minél változatosabb eredmény érdekében! A girlandok végét bogozd meg! Kültéri örökzöldeket is díszíthetsz vele. Ez egy könnyű és mégis különleges hatású karácsonyi dekoráció.

3. Szárított narancskarikák

Vágj néhány 3-4 mm vastag narancsszeletet, itasd fel a nedvességet belőlük egy papír törölkendővel! Terítsd szét a radiátoron né-

hány órára, majd tedd a sütőbe, és 50-60 fokon szárítsd meg! Miután készen van, hagyd kihűlni a narancskarikákat, majd fűzd fel őket natúr vagy színes rafiára, szalagra, és már díszítheted is az illatos és mutatós karácsonyi dísszel a fenyőt. Akár koszorúformát is kialakíthatsz belőle, sőt, menet közben lehet, újabb ötleted támad.

Hajrá!

Bádogteknők a csatahajók ellen

Hogyan borította fel egy indián az ellenség aprólékosan kidolgozott haditervét?

A történészek szerint a második világháború, de minden bizonnyal az emberiség történetének legnagyobb tengeri csatája a Leyte-öbölbeli csata volt. Valójában nem egyetlen összecsapásról, hanem tengeri csaták sorozatáról van szó, amely 1944. október 23-a és 26-a között zajlott az amerikai és a japán tengerészet között. Ekkor már nyilvánvaló volt hogy, a felkelő nap országa felett – képletesen mondva – végérvényesen beborult. Csakhogy a japánok nagykönyvében a kapituláció, a megadás, a fegyverletétel mint fogalom nem szerepelt. Ők a végsőkig küzdeni akartak. Legalábbis azok, akik parancsoltak.

Amikor az amerikaiak a japánok által megszállt Fülöp-szigeteken megkezdték a partraszállást, a japán hadvezetés elhatározta, tesz még egy kísérletet arra, hogy megfordítsa a háború menetét. Már korábban több haditervet dolgozott ki erre az esetre. Valamennyi magába foglalta, hogy feláldozzák repülőgép-hordozóikat. Ezekkel a hajókkal akarták elcsalogatni a partraszálló flottát fedező amerikai főerőket, majd a partraszálló erőkre lecsapott volna a japán főerő. Ez sikerült is, de...

A Fülöp-szigetek szigetrengetegében a több egységre szakadt flották többször is összecsaptak, az egyik japán hajóraj azonban vérszesen megközelítette a magukra hagyott partraszálló amerikai egységeket a Samar-szigetnél. Éppen úgy, ahogyan a japánok tervezték. Ebben a rajban volt a Jamato és további három csatahajó, hat nehéz és két könnyű cirkáló, valamint tízelegyhány romboló. Szemben velük tizenhat kísérő hordozó volt, egyéb kísérőhajók, három romboló... Ezeknek a hajóknak a szárazföldi csapatok támogatása volt a feladata, hajók elleni harcra alkalmatlanok voltak. A kísérőhordozók repülőgépei sem rendelkeztek páncélozott hajók ellen hatásos robbanószerkekkel. A kísérőhordozók mellé beosztott páncélozatlan és lassú órhajókat a tengerészet bádogteknőknek gúnyolta. Ezekre csapott le a félelmetes japán flottaegység. A papírforma szerint az ekkora erőfölény simán ledarálhatta volna az amerikai egységeket, hiszen azoknak – műszakilag meg hadászatiilag – semmi esélyük nem volt a japán hajórajjal vívott csatában. Amint a japán flotta előbukkant

Ernest Evans

a láthatár mögül, azonnal megszólaltatta nagyágyút. Az amerikaiaknak arra se volt idejük, hogy felfegyverezzék repülőiket... De ekkor közbelépett egy indián! Nem várt parancsra, tudta mi a teendő.

A Johnston romboló – a csatahajókhoz meg a nehézcirkálókhoz képes nevetségesen kis hajó – szembefordult az ellenséggel. Kapitánya, a csiroki indián származású Ernest Evans sorhajóhadnagy találomra változtatva hajójának irányát teljes gözzel támadásba lendült. Öngyilkos roham volt ez, hiszen a japán támadó egységnek minden hajója nagyobb volt Evansénál, a csatahajók pedig 18-szor akkorák. De időt kellett nyernie ahhoz, hogy a segédhordozók felfegyverezzék és felemeljék a repülőgépeket. Hevesen tüzelve a Johnston megközelítette a japán hajókat, majd kilőtte mind a tíz torpedóját, ezek egyike eltalált egy japán cirkálót. A csatahajók sortüze azonban elkapta a rombolót és harcképelenntette. Csakhogy ekkor már a másik két amerikai romboló is támadásba lendült. A Hoel és a Heerman be is hatolt a japán hajók közé, ezért a japán hajórajnak lassítania kellett, mert ki kellett térnie a torpedók elől, így felbomlott az alakzata. Ekkor beavatkozott a Samuel B. Roberts kísérőromboló is, amely mindössze két

darab 125 mm-es ágyúval és három torpedóval volt felszerelve... Ez kétségbejítően kevés. De mire a japánoknak sikerült elsüllyeszteniük a Hoelt is, már nyakukon voltak a repülők.

Több gép fegyvertelenül, vagy csak géppuskákkal szállt fel, mert felfegyverzésükre nem volt idő, de a bombázók is csak szárazföldi célpontok ellen alkalmas repeszbombákkal szálltak fel. Más gépek tengerallattjárók elleni mélységi bombákkal támadtak, amelyek nem sokat árthattak a páncélozott hadihajóknak. Ennek ellenére a repülők folyamatosan támadtak, és halmozták a találatokat. A sok lúd disznót győz elv most is érvényesült. A sorozatos pofonok igencsak megviselték a japán flottát. Elsüllyedt két nehézcirkáló, egy harmadik használhatatlanná vált, és szinte minden hajó károkat szenvedett.

Persze, a japánok is odacsaptak. Felrobbant és elsüllyedt egy amerikai segédhordozó. Az amerikaiak szerencséjére a japán csatahajók páncéltörő lövedékei áthatoltak a hajótest vékony lemezein anélkül, hogy robbantak volna, az így keletkező lyukakkal a kárelhárítók meg tudtak birkózni. A japánok nem voltak felkészülve arra, hogy páncélozatlan „bádogteknőkkel” csapjanak össze. Közben a sebesült Evans sorhajóhadnagy és legénysége helyrepopozott néhány ágyút, és ismét beavatkozott a csatába. Ezzel heves ágyútüzet vont magára. A Johnston hamarosan elsüllyedt, és parancsokat is a hullámsírba vitte.

Amikor az amerikaiak már azt hitték, hogy a japán túlerő lehenyerli őket, Kurita, a japán flotta parancsoka váratlanul megszüntette a harcrintkezést. Három nehézcirkálót veszített, és a csatahajói is alaposan megsínylelték. Ennek fejében egy kísérőhordozót, két rombolót és egy kísérőrombolót süllyesztett el. Rendkívül kedvezőtlen mérleg.

Ernest Evansot, a csiroki származású parancsnokot utólag Becsület Érdeméremmel tüntették ki. Ő volt az a katonatípus, amelyik önállóan kezdeményez, és nem vár a parancsra. A sereg, amelyben szolgált, ezt tartotta jónak. Mert a parancsot vakon végrehajtani – vélik ők – a hülye is tudja.

Buzás Mihály

A Jamato (a képen) 71 659...

Evans hajója, a Johnston 2100 tonnás volt

Fedezd fel az erősségeidet!

ÉRTÉKELÉS

- A barátaid elhívnak túrázni a természetbe. Hogy reagálsz?**
 - Nagy kihívás, de miért is ne? (1)
 - Előbb minden részletről kifaggatom őket, utána döntök. (2)
 - Nemet mondok, mert tudom, hogy csak feltartanám őket. (3)
- Ha tanácsot kérnek tőled...**
 - ...félsz, hogy nem tudsz megfelelő segítséget nyújtani. (3)
 - ...örülsz a bizalomnak. (2)
 - ...azonnal van egy okos tipped. (1)
- Fellépsz valamilyen előadáson. Mivel nyugtatod magad az esemény előtt?**
 - Most mindenkinek megmutatom, mire vagyok képes! (1)
 - Ők is csak emberek, mint én. (2)
 - Mindenki volt már ilyen helyzetben... (3)
- Azokat, akik túl sokat képzelnek magukról...**
 - ...eleve ellenszenvesnek találod. (2)
 - ...szerinted nem szabad komolyan venni. (1)
 - ...mindig csodálattal nézed. (3)
- Megdicsérik a jó ízlésed vagy saját készítésű sütidet. Mire gondolsz?**
 - Biztos valami hátsó szándékuk van, ezért bókolnak. (3)
 - Egyáltalán nem találok rendkívülinek azt, amit ők igen. (2)
 - Jó érzés, hogy észreveszik, ha valamiben jó vagyok. (1)

5-8 pont:

Tisztában vagy az erősségeiddel, és bízol önmagadban. Az új kihívásokkal magabiztosan megbirkózol, ám rögtönzéseid és hirtelen döntéseid közben hajlamos vagy kicsit túlértékelni a képességeidet.

9-12 pont:

Te pontosan tudod, miben vagy jó, és felismered a saját határaidat is. Ezért vagy képes úgy kihasználni a lehetőségeket, hogy közben nem vállalod túl magad.

13-15 pont:

Nem nagyon bízol önmagadban, mert nem tudod igazán, mire elegendők a képességeid. Próbáld ki magad gyakrabban azokban a helyzetekben, amelyek örömet szereznek neked, így megtapasztalhatod, hogy a tudásod sikerre is vezethet.

Skandináv rejtvény

MA VAN AZ UNICEF NAPJA ERRE A CÉLRA ALAKULT	JÜLIUSI ÜDÜLÉS KÖZÉPEN MEGFOG!	NITROGÉN TOVA	ÉS ERRE A CÉLRA IS SZOLGÁL AZ UNICEF	SZÁMÁRA MELLÉK-NÉV, R.	SZÉKI ... MADÁR KAM-BODZSA	LITER MEG-FAGYOTT VÍZ	OLVASNI KEZD!	FRANCIA-ORSZÁG NEMET SPORTJEL	ERRE AKASZTJUK A KABATOT ÜRES KÖZ!	RÓMAI 50 BÜZÁT ÜLTET	ÉL
AMPER ÉTKES, TORKOS	ELŐNT A VÍZ	A SUGAR JELE ÉTEL-TEKERCS	SVÉD-ORSZÁG	ÉRZŐ-ROST TRÓNON ÜL	ELÁLL A ... MEG-LEPŐDIK AZ ÁTLÓ JELE	A RÁ-DIUM VEGY-JELE	TELEFON RÖVIDEN A MAMA PÁRJA	PEST FELE!	PÁROS SZEM! KÁLIUM		D
A BOLT KÖZEPE! KÉZJEGYÉ-VEL ELLÁTÓ	AUSZT-RIA FÖLDET FORGAT	MEGELÉ-GEL A KÖZE-LEBBIT	VAGY, ANGOLUL A HÍD KÖZEPE!				FÉL TUCAT	AKINEK A TULAJDONA ROSTOS UDÍTÓ ITAL	KRIPTON KIS MÉR-TEKBN		
AJÁN-DEKOZ, ÁTNYÚJT	A TÁRGY RAGJA	A HOSZ-SZÚSÁG JELE	EMINA, SZÍNESZ-NÓ KÉN		RÁNGA-TOZIK CÍMER-MADÁR	NAPSZAK RÉSZBEN MOZOG!	ÁBÉCÉNK ELSŐ BETŰJE	MÉTER HUSÁNG	IRÍDIUM NEMET-ORSZÁG	KÉRDŐ-SZÓ NEM SIET	GIGA
SERTÉS LAKÁSA	ÜRES TOK!	M		KATONAI TOMB EME		OLDAT-BAN VANI KÖZÉPEN HV!		MAGYAR KÖZSÉG (SE) KÖTŐSZÓ		SPANYOL AUTOJEL	

Anyukám azt mondta, hogy kövessem az álmaimat...

Ezért visszafeküdtem aludni! :)

Sportcipő

- Jean, vegyen föl sportcipőt!
- Miért, uram?
- Átfutjuk a mai újságokat.

Koncert

- Bocsásson meg, mi megy most? - kérdi súgva Kovács a szomszédjától a hangversenyen.
- A Kilencedik szimfónia. - Ūristen! Ennyire elkéstem volna?

Kétkelzes

- Melyik a bal kezem, Jean?
- A szélső, uram.
- Nekem mind a két kezem szélső, Jean.
- Akkor két bal keze van, uram.

Minden kezdet nehéz

- Fiatal sebész első napját tölti a mütőben.
- No, hogy ment neki? - kérdi a főorvos az asszisztentst.
- Kivett egy porcot, eltávolított egy vakbelet, megszögelt egy combcsontot, és mindössze egy apró hibát követett el.
- Mit?
- Elfelejtette közben váltani a betegeket.

Vetélkedő autósok

- Két férfi vetélkedik, melyiküknek jobb az autója.
- Te aztán igazán optimista ember vagy - mondja az egyik.
- Miért?
- Mert vonóhorgot rakattál az autódra, amikor annak is örülhetsz, ha nem téged kell elhúzni.
- Te is jól tetted, hogy beszereltetted a kocsidba a hátsóablakfűtést - próbál visszavágni a másik.
- Miért?
- Mert melegen tartja a kezéd, amíg tolod.

Skót beteg

- A skót bemegy a patikába:
- Gyógyszerész úr, tud valami hatásos szert adni fejfájás ellen?
- Igen, kérem. Kitűnő kombinált porunk van. A gyomorgörcsőt és a reumatikus fájdalmakat is enyhíti.
- Mire a skót:
- Köszönöm, akkor most nem kérem, megvárom, amíg a többi is fájni fog.

Bátor nyuszika

- A farkas sétál az erdőben. Egyszer csak elszáll a feje felett a nyuszika, és elordítja magát:
- Farkas koma, kérsz egy pofont?
- Azután száll tovább a medve felé. Amikor odaér, neki is leordítja:
- Medve koma, kérsz egy pofont?
- Igen.
- Akkor menj az erdő végére, én is ott kaptam.

Szállodában

- Nem értem, mi történik az önök szállodájában! Ma éjjel tíz egeret fogtam... - Nagyon hálásak volnánk, ha még maradna pár napig.

Félreértés

- Az indián rezervátumban a turisták meglátanak egy toll díszes indiánt, aki az aszfaltút közepén fekszik, és azt suttogja:
- Fehér, 200-as Mercedes, acélradiál gumikkal, 85 mérföld sebességgel!
- Felkiált az egyik turista:
- Fantasztikus! És ezt mind hallja?
- A fenét! Most ütött el, úgy két perce.

Medve

- A székely ül az asztalnál. Berohan a fia:
- Idesapám, idesapám látott mán medvét?
- A székely nem szól semmit, gondolkodik. Egyszer csak kiveszi a pipát a szájából, sercint egyet, úgy válaszol:
- Láttam há! Csak nem az volt!

Rendőrök

- Két rendőr sétálgat az elterelt Duna kiszáradt medrében.
- Nicsak, mibe rúgtam én bele?
- Egy kavicsba.
- De hát hogy került ide ez a kavics?
- A Duna hozta ide.
- Tényleg? És most hol van a Duna?
- Elment egy másik kavicsért.

Feledékenység

- Ferike kérdezi az apukájától:
- Apa, tudod, melyik vonat késik a legtöbbit?
- Nem én, kisfiam.
- Amit tavaly ígértél.

Nem tartozik rá

- Pincér, esik még az eső? - kérdi a vendég az étteremben.
- Nem tudom, uram. A terasz nem hozzám tartozik.

Patás

- Egyik gyerek az óra közben folyton kirakja a lábát, hátha valaki a táblához menet megbotlik benne. A tanár észreveszi, és rászól:
- Hogy is hívnak téged, fiam?
- Pataki.
- No, akkor pata be!

Nem marad le

- Pistike, miért maradsz mindig le?
- Mama, akárhogy sietek, az egyik lábam mindig hátul marad.

Csengés-bongás

- Két nő beszélget:
- Tudod, amikor a férjemet megláttam, hangok szóltak a fülemben, és fények cikáztak körülöttem.
- Tényleg? No, akkor ez szerelem volt első látásra.
- Egy csodát! Flipperen játszott a barátaival.

Betörés

- Képzeld, Zsuzsi, az elmúlt éjszaka betörők jártak a lakásunkban! - meséli Oláhné a barát-nőjének.
- Te jó ég! És mit csinált a férjed?
- Ami azt illeti, nagyon ridegen viselkedett.
- Hogy érted ezt?
- Olyan hűvösen fogadta a gazfickókat, hogy még a foga is vacogott bele.

Tál

- Kovács hazavisz egy tálat, és elújságolja az asszonyának.
- Nézd, drágám, milyen törésálló tálat vettem! Ezután azonnal ledobja a földre, hogy bebizonyítsa, milyen jó vásárt csinált. A tál persze darabokra törik, mire Kovács morfondírozva:
- Vagy hőálló lett volna?

SZÓLÁSMAGYARÁZAT

Lenyeli a békát

Jelentése: elvállal valamely kellemetlenséggel járó feladatot, eltűr valamit, ami számára sértő vagy kínos, esetleg hagyja, hogy rászedjék.

Keletkezéséhez egy adomát kell ismerni.

Két ember megy az úton. Egy béka ugrál előttük.

– Te mennyiért ennéd meg ezt a békát? – vetődik fel az ötlet az egyikben.

A másik, nevezzük Pálnak, nem is veszi komolyan a dolgot.

– Száz koronáért – mondja.

– Na tessék, itt van – ugratja a barátja.

Pál szegény is, könnyen is ugrik, hát megeszi. Tovább mennek, megint látnak egy békát. Pált fűti a bosszú, ezért addig biztatja, ingerli kapzsi barátját, hogy száz koronáért az is lenyeli a békát. Aztán tovább menve, Pál, aki a békát is megette, és a pénz is visszafizette, végre kimondja a kérdést:

– Tulajdonképpen miért is nyeltük mi le a békát?...

FEJTÖRŐ

Gyalog, vagy két keréken?

Egyenes úton kell megtennünk 30 kilométert. Gyalog igen nehéz megtenni ezt a távot, de kerékpárral nem. Mivel magyarázható ez, hiszen mindkét esetben ugyanazt a távot tesszük meg, kizárólag a lábunk erejével, sőt, a második esetben gyorsabban is haladtunk?

Hány biciklit loptak el?

A biciklitolvajokat a rendőrök triciklin üldözik. Összesen 10 keréken gurulnak. Hány biciklit loptak el?

Furfangos szolga

Egy fogadóban az egyik vendég azzal gyanúsította a szolgáját, hogy az ellopta az összes pénzét. A furfangos szolga ezt mondta: „Való igaz, hogy elloptam.” Amikor megkérték a szolgát, mondja meg, mennyi pénze volt a gazdájának, a szolga így válaszolt: „Ha az ellopott összeghez 10 dinárt adunk, annyit kapunk, amennyi az én fizetésem, ha viszont 20 dinárt adunk az ellopott pénzhez, akkor a havi fizetésem kétszeresét kapjuk.” Mennyi pénze volt a vendégnek, és mennyi volt a szolga havi fizetése?

KVÍZ

Be tudod fejezni?

- Akinek nem inge...**
... ne nyúljon hozzá.
... ne vegye magára.
... ne koszolja össze.
- Addig jár a korsó a kútra...**
míg el nem törik.
míg meg nem telik.
míg meg nem unja.
- Ki mint veti ágyát...**
úgy fog aludni.
úgy éli ki vágját.
úgy alussza álmát.
- A hazug embert hamarabb utoléri, mint...**
az őszintét.
a csigabigát.
mint a sánta kutyát.
- Annyit ér, mint...**
halottnak a bók.
halnak a futócipő.
halottnak a csók.
- Dobbal nem lehet...**
halkan zenélni.
verebet fogni.
gyorsan haladni.

Szólásmondások

A szólásmondásokból mindenütt hiányzik egy-egy állat neve. Neked kell megtalálnod és beírnod a helyére.

- Előre iszik a bőrére.
- Bámul, mint az új kapura.
- Bolhából csinál.
- Összebeszél -bogarát.
- Nem árulok zsákba
- Egy nem csinál nyarat.

Melyik ajtót kell választanod a túléléshez?

Megoldás:
Szólásmondások – medve, borjú, elfáratot, tücsköt, macskát, fecske kvíz – ne vegye magára, míg el nem törik, úgy alussza álmát, mint a sánta kutyát, halottnak a csók, verebet fogni
Gyalog, vagy két keréken? – Gyaloglás közben a testünk súlya a lábunkra nehezedik, a bicikli esetében pedig az ülésre. Rádadásul gyaloglás közben a testünk minden lépésnél le és föl jár, és ezt a munkát a lábunk végzi el, kerékpározás közben viszont a testünk egyenesen halad, nincs ez a fölös-leges munka.
Hány biciklit loptak el? – Kettőt.
Furfangos szolga – Felírhatjuk egyenlet formájában: $2(X+10)=X+20$, ebből X az ellopott összeg. Azt kapjuk, hogy $2X=X$, vagyis X csakis 0 lehet. A gazdának tehát nem volt semmi pénze, a szolga fizetése pedig havi 10 dinárt.
Melyik ajtót kell választanod a túléléshez? – Legjobb, ha az első ajtón mész be. Ha az oroszán egy éve evett utóhátra, feltehetőleg már nem él...

Kifestő

Színvonalas tánckavalkáddal ünnepeltek

Második alkalommal tartották meg Adán, a Műszaki Iskola sportszarnokában a Venus Fesztet, amelynek szervezői színvonalas zenés-táncos programmal készültek. Fergeteges produkciókkal léptek színpadra a hazai és a külföldi táncosok is, igazán látványos koreográfiákat mutattak be. A műsor végén a fellépők közül a Venus+ Majorettes táncklub egyik tagját szólaltattam meg. **Bajús Viola** évek óta táncol az adai Venus+ Majorettes csapatban.

– Három éve csatlakoztam a Venus+ Majorettes táncklubhoz, mégpedig az egyik barátnőmnek köszönhetően. Nagyon szeretek az órára járni, hiszen egyrészt sok barátot lehet szerezni, másrészt maga a táncműfaj, a mazsorett nagyon tetszik. Az idei fesztiválon nagyon jól éreztem magam, és szerintem jól is teljesítettünk a színpadon. Egy élmény volt!

W. J.

Danijela Senić

Bajús Viola – készül a frizura

A fesztivál fellépői

Pomponos koreográfia a Venus+ táncklub előadásában

A péterrévei Dr. Kiss Imre MK csapata a **Bohócok** című koreográfiával készült

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Egy kis agytorna

Peti lelkesen készült a focimeccsre. Két iskolacsapat állt ki egymás ellen, és a játék mindvégig izgalmas volt. A mérkőzés után Peti nagyon morcos arccal ült le az asztalhoz, s a nővére mindjárt megkérdezte:

- Mi lett az eredmény?
- Mindössze két gól esett – válaszolta a fiú –, az egyiket én lőttem, a másikat meg Gyurka az ellenfél részéről. Szabálytalanság nem fordult elő, a mérkőzés teljesen rendben folyt le. Mindkét gól érvényes volt, a mérkőzést mégis elvesztettük.

Igazat mondott Pista? Miért?

A helyes választ legkésőbb december 19-ig küldd el címünkre. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**. A választ elküldheted a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A neved mellett ird meg nekünk az iskolád nevét, az osztályt és a lakcimedet.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350–9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY
TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

REKTORI HÍVÁS

Vajdasági magyar
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter**
- Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs